

علامہ مخدوم محمد ہاشم سندھی رحمہ اللہ

۱۱۰۴ھ —— ۱۱۷۴ھ

مکتبہ لدھیانوی

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا انک انت العليم الحکيم . ولا حول ولا قوة الا بالله العلي
العظيم الحمد لله رب العالمين . حمد الشاکرين . والصلوة والسلام علی رسوله محمد
سيد الاولين . والآخرين . وعلی آله واصحابه الطيبين الطاهرين . واهل بيته وازواجه
امهات المؤمنين . وعترته وانصاره واتباعه اجمعين اما بعد ميگويد بنده ضعيف اميدوار
برحمت حضرت ملک قوي . محمد هاشم بن مرحوم عبد الغفور سندي . رحمهما ربهما و
ستر عيوبهما الله الرحيم الغني . که اين رساله ايست مختصره که درج کرده مي آيد درو بعضي
کيفيات صلوات ماثوره که وارد شده اند در احاديث مرفوعه نبوي جناب حضرت
رسول کريم عليه افضل الصلوة واشرف التسليم و در آثار صحابه و تابعين رضي الله
تعالی عنهم ورضوا عنه اجمعين و ايراد نموده شده است درو بعضي از آنچه وارد
شده است در احاديث ضعيفه از جهت آنکه عمل کرده شود بحديث ضعيف و مرسل و
منقطع و معضل در فضايل اعمال اتفاقا کما صرح به ابن الحجر المکي في فتاواه المسماة بالفتاوی
الحديثية و شروع کرده شد درين رساله روز چهار شنبه دويم شهر رجب مرجب منتظم
در سلک سنه الف ومائة وثلث وثلثين از هجرت نبويه علی صاحبها افضل الصلوة و
التحية و فراغ يافت بتاريخ هفدهم از شهر رجب با وجود تعويق بعضي عوايق و مدافعه
قدري از علايق و تسميه کرده شد او را به ذريعة الوصول الی جناب الرسول صلی الله عليه
و سلم و ذکر کرده شده است درو بعضي از کيفيات صلوات که شامل اند مر
جميع حالات را و بعضي ديگر که مخصوص اند ببعضي اوقات و بنا کرده شده است او را
بر پنج فصل فصل اول در بيان کيفيات صلواتي که منقول شده اند از جناب شريف
حضرت سيد انام عليه وعلی آله وصحبه افضل الصلوة واشرف السلام خاتمه فصل
اول در بيان آنچه منقول شده است از کيفيات صلوات در احاديث که حکم کرده اند
بر آنها بعضي از علماء محدثين بوضع و عدم ثبوت فصل دويم در بيان کيفيات
صلواتي که منقول شده اند بطريق منام از آنحضرت عليه الصلوة والسلام
يا مسموع گشته اند در منام بروي فصل سيوم در بيان کيفيات صلواتي که منقول

شده

شده اند از کلام صحابه و تابعين رضي الله تعالی عنهم و رضوا عنه اجمعين فصل
چهارم در بيان کيفياتي که منقول شده اند از غير صحابه و تابعين از علماء
راسخين و قدماء صالحين رحمة الله تعالی عليهم اجمعين فصل پنجم در بيان آنکه
افضل در جميع کيفيات صلوات کدام کيفيت است و بيان اختلاف علماء در آن
بايد دانست که جمع کرده اند رسايل را در تعداد احاديث ماثوره جماعه کثيره
از علماء سابقين رحمهم الله تعالی چنانکه علامه فهامه اسماعيل قاضي و علامه
ابو بکر بن ابي عاصم نبيلي و ابو عبد الله نميري مالکي که تسميه نموده است کتاب
خود را به کتاب الاعلام بفضل الصلوة علی النبي عليه الصلوة والسلام و حافظ
ابو القاسم بن بشکوال که جمع کرده است درين باب جزئي لطيف را و نام نهاده
او را به کتاب القربة الی رب العالمين بالصلوة علی محمد سيد المرسلين صلی الله تعالی و
سلم عليه وعلی آله وصحبه اجمعين و حافظ ابو عبد الله ضياء مقدسي صاحب مختاره
و حافظ ابو موسی مديني و حافظ ابو الشيخ ابن حيان و علامه ابو الحسين فارس
لغوي و حافظ ابو احمد دمياطي نستابه که نام نهاده است رساله خود را به کشف
الغمة بالصلوة علی نبي الرحمة و حافظ ابو الفتح بن سيد الناس معروف به يعمري و حافظ
محب الدين طبري و علامه ابو محمد جبر بن محمد بن جبر بن هشام قرطبي تلميذ ابن بشکوال
و علامه ابن القيم حنبلي که تسميه کرده است رساله خود را به جلاء الافهام بصلوة
عليه الصلوة والسلام و علامه تاج الدين ابو حفص عمر بن علي فاکهاني مالکي که نام
نهاده است کتاب خود را به کتاب الفجر المنير في الصلوة علی البشير النذير و علامه
ابو القاسم بن احمد بن ابي القاسم تونسي مالکي که نام نهاده است رساله خود را به
فضل التسليم علی النبي الکريم صلی الله تعالی عليه و سلم و حافظ ابو العباس احمد بن سعد
بن عيسی اندلسي اقليشي که تسميه کرده است رساله خود را به انوار الآثار المختصة
بفضل الصلوة علی النبي المختار و علامه شهاب الدين بن ابي حجله حنفي که نام نهاده است
کتاب خود را به دفع النقمة في الصلوة علی نبي الرحمة و شيخ مجد الدين فيروزابادي
صاحب قاموس که نام نهاده است کتاب خود را به کتاب الصلوة والبشر في الصلوة
علی سيد البشر و شيخ ابو عبد الله محمد بن موسی بن نعمان که نام نهاده است رساله خود را به کتاب
الفوايد المدنية في الصلوة علی خير البرية و حافظ شمس الدين سخاوي استاد
قسطلاني صاحب مواهب لدنيه که نام نهاده است کتاب خود را به کتاب القول

البديع في الصلوة علي الحبيب الشفيع وغير آنها از رسايل مؤلفه درين باب لمکي انتخاب نموده
شده ست اين رساله را ازاين کتب بطريق اختصار ونقل نموده شده ست از اکثر آنها
بواسطه واز بعضي بغير واسطه و اکتفا نموده شده ست درين رساله بر ذکر کيفيات
فقط و ترک داده شده ست در روي فضايل صلوات ومعاني آنها را وساير فوايد را که
متعلق اند بآنها تيسيرا للطالبين وتسهيلا للراغبين والله تعالى هو الموفق والمعين وبه نستعين
فصل اول در بيان کيفيات صلواتي که منقول شده اند از جناب شريف حضرت
سيد انام عليه وعلى آله وصحبه افضل الصلوة و اشرف السلام وجمله اينها بجاه و
عده کيفيات اند کيفيت اول روايت کرده بخاري در صحيح خود از عبد الرحمن بن ابي ليلى
که گفت ملاقي گشت با من کعب بن عجره رضي الله تعالى عنه پس گفت مرا که آيا هديه کنم بتو
تو هديه را بدرستي که بيرون آمد بر ما حضرت پيغمبر خدا صلى الله عليه وسلم
پس گفتيم ما که يا رسول الله بدرستي که دانستيم ما کيفيت گفتن سلام را بر تو يعني بلفظ
السلام عليک ايها النبي ورحمة الله وبرکاته که وارد شده ست در تشهد پس چگونه
فرستيم صلواة بر تو فرموده که بگوييد اللهم صل على محمد وعلى آل محمد کما صليت على 1
ابراهيم وعلى آل ابراهيم انک حميد مجيد اللهم بارک على محمد وعلى آل محمد
کما بارکت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انک حميد مجيد انتهى فايده بدانکه
شيخ علي قاري در شرح حصن حصين بعد نقل کيفيت مذکوره گفته که همين کيفيت اصح
الفاظ صلوة وافضل آن و اکمل آن پس بايد که محافظت نموده شود بران در نماز و غير آن
انتهى کيفيت دويم روايت کرده طبراني بسندي که رواة او ثقاة اند از حضرت کعب بن
عجره رضي الله تعالى عنه نحو حديث سابق را ليکن ذکر کرده در روي صلوة را بدين کيفيت که فرموده پيغمبر
خدا صلى الله عليه وسلم که بگوييد اللهم صل على محمد وعلى آل محمد کما صليت على ابراهيم 2
وصل علينا معهم اللهم بارک على محمد وعلى آل محمد کما بارکت على ابراهيم وبارک علينا
معهم کيفيت سيوم روايت کرده امام شافعي در ام و بيهقي در سنن کبير بروايت عبد الرحمن بن ابي
ليلى از حضرت کعب بن عجره رضي الله تعالى عنه که گفت بود پيغمبر خدا صلى الله عليه وسلم که ميگفتي در
نماز خود که اللهم صل على محمد وعلى آل محمد کما صليت على ابراهيم وآل ابراهيم و 3
بارک على محمد وآل محمد کما بارکت على ابراهيم وآل ابراهيم انک حميد مجيد
وعلامه ابن علان بکري در شرح اذکار نووي گفته که روايت کرده ست اين حديث را ابو عوانه
نيز وزايد کرده ست در ان که ميگفتي پيغمبر خدا صلى الله عليه وسلم اين صلوة را در تشهد اخير

انتهى

انتهى کيفيت چهارم روايت کرده مسلم در صحيح خود از حضرت ابي مسعود انصاري بدري که
اسم او عقبه بن عمرو ست رضي الله عنه که گفت آمد بسوي ما پيغمبر خدا صلى الله عليه وسلم وحال
آنکه بوديم ما در مجلس سعد بن عباده رضي الله تعالى عنه پس گفت بشير بن سعد که يا رسول الله
بدرستي که امر کرده ما را حضرت حق سبحانه و تعالى به فرستادن صلوة بر تو پس چگونه صلوة فرستيم
بر تو گفت ابو مسعود که پس ساکت ماند پيغمبر خدا صلى الله عليه وسلم تا آنکه تمنا کرديم ما که کاشکي
نپرسيدي او وي را پس فرمود پيغمبر خدا صلى الله عليه وسلم که بگوييد اللهم صل على محمد و 4
على آل محمد کما صليت على آل ابراهيم وبارک على محمد وعلى آل محمد کما بارکت
على آل ابراهيم في العالمين انک حميد مجيد و حافظ شمس الدين سخاوي که استاذ
قسطلاني صاحب مواهب لدنيه ست در کتاب خود مسمى به کتاب القول البديع في الصلاة على
الحبيب الشفيع صلى الله عليه وسلم گفته که روايت کرده ست حديث حضرت ابي مسعود را
رضي الله تعالى عنه غير مسلم نيز چنانکه امام مالک در موطا وابو داود وترمذي ونسائي وبيهقي
در دعوات خود بهمين الفاظ انتهى کيفيت پنجم روايت کرده اند امام احمد در مسند خود و
ابن حبان در صحيح خود از حضرت ابي مسعود مذکور رضي الله تعالى عنه که گفت آمد مردي تا نشست پيش
حضرت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم تا آنکه بنشست در پيش او وحال آنکه ما حاضر بوديم نزد
او پس گفت که يا رسول الله اما گفتن سلام بر تو پس بدرستي که دانستيم ما او را پس چگونه
صلوة فرستيم بر تو در وقتي که صلوة فرستيم بر تو در نماز خود گفت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وآله
وصحبه وسلم که چون فرستيد صلوة بر من پس بگوييد اللهم صل على محمد النبي الامي 5
وعلى آل محمد کما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم وبارک على
محمد النبي الامي وعلى آل محمد کما بارکت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم
انک حميد مجيد و حافظ سخاوي در قول بديع گفته که ذکر کرده اند اين حديث را دار
قطني وبيهقي در سنن خود نيز ودار قطني گفته که اسناد او حسن و متصل ست وبيهقي گفته
که اسناد او صحيح ست و نيز تصحيح کرده ست او را ترمذي وابن خزيمه وحاکم انتهى بلکه حاکم در مستدرک
خود گفته که اين حديث صحيح ست بر شرط شيخين ليکن تخريج نموده اند ايشان او را کيفيت
ششم روايت کرده بخاري واحمد ونسائي وابن ماجه وبيهقي از حضرت ابي سعيد خدري
که اسم او سعد بن مالک بن سنان ست رضي الله تعالى عنه که گفت گفتيم ما يا رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم دانستيم ما گفتن سلام را بر تو پس چگونه گوييم ما صلوة را بر تو گفت بگوييد
اللهم صل على محمد عبدک ورسولک کما صليت على ابراهيم وبارک على محمد وعلى 6

آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ۵ كيفيت هفتم روايت كردند امام مالك و احمد
و بخاري و مسلم و ابو داود و نسائي و غير ايشان از حضرت ابو حميد ساعدي رضي الله تعالى عنه
و اختلاف ست در اسم او و بعضي گويند كه اسم او عبد الرحمن بن سعد بن منذر ست و بعضي
گويند كه اسم او نيز منذر ست باسم جد او كه گفت گفتند صحابه كرام يا رسول الله صلى الله تعالى
٧ عليه و سلم چگونه صلوة فرستيم بر تو فرمود بگوييد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ
وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ
كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۵ كيفيت هشتم روايت كرد حاكم در
مستدرك خود از حضرت عبد الله بن مسعود رضي الله تعالى عنه از پيغمبر خدا صلى الله
٨ تعالى عليه و سلم كه گفت چون تشهد بگويد يكي از شما در نماز خود پس گو بگويد كه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ
كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ
مَجِيدٌ ۵ كيفيت نهم روايت كرده اند دار قطني و ابو حفص بن شاهين بسندي كه در ويست
عبد الوهاب بن مجاهد كه او ضعيف ست از حضرت عبد الله بن مسعود رضي الله تعالى عنه
كه گفت تعليم كرد مرا پيغمبر خدا صلى الله عليه و سلم تشهد نماز چنانكه تعليم مي نمودي ما را سوره
٩ قرآن پس گفت بعد از تمام تشهد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْنَا مَعَهُمْ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى
أَهْلِ بَيْتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَيْنَا مَعَهُمْ
صَلَوَاتُ اللّٰهِ وَصَلَوَاتُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ
اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ ۵ كيفيت دهم روايت كرد نميري در كتاب الاعلام بفضل الصلوة على النبي
عليه الصلوة و السلام از حضرت عبد الله بن عباس رضي الله تعالى عنهما كه گفت گفتند صحابه كرام
١٠ يا رسول الله چگونه فرستيم صلوة را بر تو فرمود كه بگوييد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ
كيفيت يازدهم روايت كردند بخاري در ادب مفرد و ابو جعفر طبري در تهذيب الآثار
و عقيلي از حضرت ابو هريرة رضي الله تعالى عنه كه گفت فرمود پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه و سلم
١١ هر كه بگويد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ وَتَرَحَّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى
آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا تَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ گواهي دهم من در روز قيامت براي او

بشهادت و شفاعت كنم من براي او و حافظ سخاوي بعد نقل اين حديث گفته كه اين حديث حسن
و رجال او رجال صحيح اند مگر سعيد بن عبد الرحمن كه معلوم نيست ما را حال او و جرح و تعديل كي
ذكر كرده ست او را ابن حبان در ثقات بنا بر قاعده خود انتهى كيفيت دوازدهم روايت كرد ابن
ابي عاصم بطريق ضعيف از حضرت ابو هريرة رضي الله تعالى عنه كه گفت گفته شد وقتي مر پيغمبر خدا
صلى الله عليه و سلم كه بدرستي امر كرده حق سبحانه و تعالى ما را بگفتن صلوة بر تو پس چگونه ست صلوة بر تو
١٢ فرمود كه بگوييد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ
وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ كَمَا رَحِمْتَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ إِبْرَاهِيمَ ۵ كيفيت سيزدهم
روايت كردند امام احمد و طبري از موسى بن طلحة بن عبيد الله از والد خود رضي الله
تعالى عنه كه گفت بدرستي آمد مردي بخدمت حضرت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه و سلم پس گفت
١٣ كه چگونه بگوييم صلوة را بر تو يا نبي الله فرمود كه بگوييد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۵ كيفيت چهاردهم روايت كردند ابن ابي شيبه
در مصنف خود و سعيد بن منصور و اسمعيل قاضي از حسن بصري رحمه الله تعالى بطريق
مرسل كه گفت چون نازل شد اين آيه كريمه ان الله و ملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا
صلوا عليه و سلموا تسليما گفتند صحابه كه يا رسول الله صلى الله عليه و سلم پس چگونه امر ميفرمايي
١٤ ما را تا صلوة فرستيم بر تو فرمود كه ميگوييد اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا
جَعَلْتَهَا عَلَى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۵ كيفيت پانزدهم روايت كرد اسمعيل قاضي
بطرق متعدده از عبد الرحمن بن بشير بن مسعود رحمه الله تعالى بطريق مرسل كه گفت گفته شد
مر پيغمبر خدا را صلى الله تعالى عليه و سلم كه يا رسول الله امر كردي تو ما را بانكه سلام گوييم بر تو و
صلوة فرستيم بر تو و بدرستي كه بدانستيم كيفيت سلام را بر تو پس چگونه بگوييم صلوة را بر تو
١٥ فرمود كه ميگوييد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى
مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ كيفيت شانزدهم روايت كرد امام شافعي بسندي
ضعيف از حضرت ابو هريرة رضي الله تعالى عنه كه گفت گفتم من يا رسول الله چگونه فرستيم ما
١٦ صلوة را بر تو يعني در نماز فرمود ميگوييد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ حافظ سخاوي گفته
كه روايت كرده ست اين حديث را غير شافعي نيز چنانكه بزار و ابو العباس سراج و
سند بزار و سراج صحيح ست بر شرط شيخين انتهى كيفيت هفدهم روايت كرد
طبري از وجهي ديگر از حضرت ابي هريرة رضي الله تعالى عنه كه گفت بدرستي كه

پرسیدند صحابه مر پیغمبر خدا را صلی الله تعالی علیه وسلم که چگونه فرستیم

١٧ صلوة را بر تو فرمود که بگوئید اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَ بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ آلِ اِبْرَاهِيْمَ
فِي الْعَالَمِيْنَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ كيفيت هفدهم روايت كرد ابن جوزي
از حضرت ابن عباس رضي الله تعالى عنهما كه گفت گفتيم ما يا رسول الله دانستيم

١٨ ما گفتن سلام را بر تو پس چگونه است صلوة بر تو فرمود كه بگوئيد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ وَارْحَمْ
مُحَمَّدًا وَ آلَ مُحَمَّدٍ كَمَا رَحِمْتَ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ وَ بَارِكْ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ وحافظ
سخاوي گفته كه سند اين حديث ضعيف است بسبب ضعف بعضي رواة
او انتهي كيفيت نوزدهم روايت كرد اسماعيل قاضي از ابراهيم نخعي رحمه
الله تعالى بطريق مرسل كه گفت بدرستي كه گفتند اصحاب رضي الله تعالى عنهم

١٩ يا رسول الله چگونه است صلوة بر تو فرمود بگوئيد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ
وَ رَسُوْلِكَ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ
كيفيت بيستم روايت كرد ابو داود از نعيم بن عبد الله مجمر از حضرت ابي هريره
رضي الله تعالى عنه كه گفت فرمود پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم هر كسي
كه خوش آيد او را كه بگيرد ثواب خود را به پيمانه بزرگتر در وقتي كه صلوة فرستد

٢٠ بر ما اهل بيت پس گو بگويد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ نِ النَّبِيِّ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ
الْمُؤْمِنِيْنَ وَ ذُرِّيَّتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ
مَّجِيْدٌ حافظ سخاوي بعد نقل اين حديث گفته كه روايت كرده اند او را
غير ابو داود نيز چنانكه عبد بن حميد در مسند خود و ابو نعيم و طبراني همه
ايشان از طريق نعيم مجمر از ابي هريرة رضي الله تعالى عنه انتهي كيفيت بيست و
يكم روايت كردند نسائي در مسند علي و ابن عدي در كامل و ابن عبد البر
همه ايشان از حضرت مرتضى علي رضي الله تعالى عنه كه گفت فرمود پيغمبر خدا
صلى الله تعالى عليه وسلم كه هر كسي كه خوش آيد او را كه بگيرد ثواب خود را به پيمانه

٢١ بزرگتر در وقتي كه صلوة بگويد بر ما اهل بيت پس گو بگويد اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ
صَلَوَاتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ عَلٰى مُحَمَّدِ نِ النَّبِيِّ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ

وذريته

وَ ذُرِّيَّتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ كيفيت
بيست و دويم روايت كردند احمد بن حنبل و احمد بن منيع و عبد بن حميد در مسند
خود و ابو العباس سراج و عمري و اسمعيل قاضي جميع ايشان از حضرت بريدة بن
حصيب اسلمي رضي الله تعالى عنه كه گفت گفتيم ما يا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم

٢٢ چگونه فرستيم ما صلوة را بر تو فرمود كه بگوئيد اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَ رَحْمَتَكَ
وَ بَرَكَاتِكَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا جَعَلْتَهَا عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ عَلٰى آلِ
اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ و نيز ذكر كرده است شيخ عبد الحق دهلوي اين صلوة را
در جذب القلوب الى ديار المحبوب كيفيت بيست و سيوم گفت شيخ عبد الحق دهلوي
در جذب القلوب الى ديار المحبوب كه افاده نموده است تلمساني در مطالع خود كه روايت

٢٣ كرد قاسم رحمه الله يعني بطريق مرسل اين صلوة را كه اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ
عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا جَعَلْتَهَا عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ وَ
بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ
انتهي ما ذكره الشيخ عبد الحق و جدا شمرده است شيخ مذكور اين كيفيت را از كيفيت سابق
پس ما نيز رعايت كرده ايم متابعت او را با وجود امكان اندراج كيفيت سابقه در اين
كيفيت فليتدبر كيفيت بيست و چهارم روايت كرد ابن بشكوال در كتاب القربة الى
رب العالمين بالصلوة على محمد سيد المرسلين صلى الله تعالى عليه وسلم وعلى آله وصحبه
اجمعين از حضرت زيد بن امام زين العابدين بن علي بن حسين از پدر شريف او امام
زين العابدين از پدر شريف او حضرت امام حسين از پدر بزرگوار او حضرت
مرتضى علي رضي الله تعالى عنهم كه گفت عدّ كرد يعني شمار كرد پيغمبر خدا صلى الله تعالى
عليه وسلم اين كلمات را در دست من و فرمود او صلى الله عليه وسلم كه عد كرد آنها را جبرئيل
عليه السلام در دست من و گفت جبرئيل عليه السلام كه همچنين نازل كرده شد آنها را

٢٤ از نزد رب العزة جل شانه و اينها اينست اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ
اَللّٰهُمَّ وَ تَرَحَّمْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا تَرَحَّمْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ
اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ اَللّٰهُمَّ وَ تَحَنَّنْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا تَحَنَّنْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ
وَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ اَللّٰهُمَّ وَ سَلِّمْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا

لیت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم انک حمید مجید و حافظ سخاوی در
قول بدیع خود بعد ذکر این حدیث گفته که روایت کرده اند حدیث عدد را غیر ابن بشکوال
از علماء دیگر نیز چنانچه ابن مسدی در مسلسلات خود و حاکم در علوم الحدیث از
طریق حرب بن حسن طحان از عمرو بن خالد واسطی از حضرت زید از امام زین العابدین
از حضرت امام حسین از حضرت علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنهم و نیز روایت
کرده اند حدیث عدد را ابو القاسم تیمی در مسلسلات خود و قاضی عیاض در شفاء خود
و هناد نسفی و نمیری و غیر ایشان لیکن واقع شده اند در سند او بعضی از رجال که
متهم اند بکذب و وضع و لهذا نمیری گفته که محفوظ نشده است این حدیث از حضرت علی رضی
الله عنه مگر از همین طریق و عمرو که درین سند واقع شده است مجهول است پس ثابت نگشته
بودن او صلوة ماثوره انتهی ما افاده السخاوی و این ضعیف میگوید که ذکر کرده است
این حدیث عدد را از حضرت علی رضی الله تعالی عنه علامه زاهدی در کتب ثلاثه خود یعنی
فتاوی قنیه و فتاوی حاوی و مجتبی شرح قدوری لیکن ذکر نموده است او را در کتب
ثلاثه و نیز ذکر کرده است او را علامه عینی در شرح هدایه از حضرت علی رضی الله تعالی عنه
بغیر ذکر سند پس درج کرده شد این صلوة را درین مقام بواسطه حسن ظن بسوی زاهدی
و عینی چه شاید که ایشان را رسیده باشد حدیث مذکور بسندی دیگر که خالی باشد از
وضع و بر تقدیر تسلیم بین وضع مخصوص باشد بالفاظ عدد و اما نفس الفاظ صلوة پس وارد
شده اند در احادیث دیگر نیز چنانکه بیشتر می آید و لهذا درج کرده است حافظ سیوطی این
صلوة را بتمامها در اذکار خود و نقل نموده است او را از شعب الایمان تصنیف حافظ بیهقی و
فردوس اعلی تالیف علامه دیلمی فلیتدبر والله تعالی اعلم کیفیت بیست و پنجم حافظ سخاوی
گفته که روایت کرد ابو عمرو بن فضاله از حدیث حکم بن عبدالله از قاسم بن محمد از عایشه رضی الله
تعالی عنها که گفت گفتند اصحاب رسول خدا صلی الله تعالی علیه و سلم که یا رسول الله امر کردی
تو مارا بآنکه بسیار بگوئیم صلوة را بر تو در شب و روز و دوست تر است که محبوب ترین صلوة
نزد ما آنست که صلوة گوئیم بر تو چنانکه تو دوست داری آنرا پس فرمود صلی الله علیه و سلم
۲۷ که بگوئید اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و آل ابراهیم
وارحم محمدا و آل محمد کما رحمت ابراهیم و آل ابراهیم و بارک علی محمد
و علی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم و آل ابراهیم انک حمید مجید
کیفیت بیست و ششم علامه ابن مسدی گفته که روایت کرد ابو کبشه از

عبد الله بن عمرو بن عاص رضی الله تعالی عنهما که گفت بدرستی که مردی نزد حضرت پیغمبر خدا
صلی الله تعالی علیه و سلم پس گفت یا رسول الله صلی الله علیه و سلم امر کرده مارا حق تعالی و تبارک بصلوة
۲۶ و سلام گفتن بر تو پس سلام گفتیم بر تو و چگونه صلوة فرستیم بر تو گفت بگوئید اللهم صل علی
محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و بارک علی محمد و علی آل محمد کما
بارکت علی ابراهیم و سلم علی محمد و علی آل محمد کما سلمت علی ابراهیم
و تحنن علی محمد و علی آل محمد کما تحننت علی ابراهیم انک حمید مجید
کیفیت بیست و هفتم روایت کرد امام احمد بن حنبل و بزار و ابن ابی عاصم و طبرانی در
معجم کبیر و معجم اوسط خود و بعضی از اسانید ایشان حسن اند از حضرت رویفع بن
ثابت انصاری رضی الله تعالی عنه که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و سلم هر که بگوید
۲۷ اللهم صل علی محمد و انزله المقعد المقرب عندک یوم القیمة واجب که برای او شفاعت
من فایده حافظ سخاوی رحمه الله تعالی در قول بدیع خود بعد ذکر این حدیث گفته که دیدم من این
حدیث را در نسخهای متعدده از شفاء قاضی عیاض که نسبت کرده شده است او را بسوی زید بن
حباب که او گفت شنیدم پیغمبر خدا را صلی الله تعالی علیه و سلم که فرمود الی آخر الحدیث و لیکن این
غلط است و زید بن حباب را صحبت نیست بلکه نیست او از تابعین و نه از اتباع تابعین و مروی
شده است این حدیث مگر از ابن لهیعه از بکر بن سواده از زیاد بن نعیم از وفاء بن شریح حضرمی
از رویفع بن ثابت رضی الله تعالی عنه پس دوست داشتم آنرا که تنبیه نمایم براین تا فریب خورده
نشود بآن کسی انتهی کلام السخاوی رحمه الله تعالی کیفیت بیست و هشتم روایت کرد ابو نعیم در حلیه
و ابن شاهین در ترغیب و طبرانی در معجم کبیر و اوسط بسندی که در وی است هانی بن متوکل
از حضرت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما از حضرت پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم که فرمود هر که
۲۸ بگوید جزی الله تعالی عنا محمدا صلی الله علیه و سلم ما هو اهله مشغول سازد
برای او هفتاد ملایکه در هزار صباح و حافظ سخاوی رحمه الله تعالی گفته که هانی بن متوکل
ضعیف است انتهی لیکن یقین است که حدیث ضعیف حجت است در فضایل اعمال باتفاق چنانکه در
اوایل رساله گذشت کیفیت بیست و نهم ذکر کرده است شیخ عبد الحق دهلوی رحمه الله تعالی
در جذب القلوب خود این صلوة را از الفاظی که وارد شده اند در اخبار نبویه صلی الله علیه
۲۹ و سلم که اللهم صل علی محمد عبدک و رسولک الرسول النبی الامی الذی آمن به
و بکتابه و اعطه افضل رحمتک و آته الشرف علی خلقک یوم القیمة و
[illegible] الجزاء و السلام علیه و رحمة الله و برکاته کیفیت سی ام روایت

کرد دیلمی در فردوس خود از حضرت عبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنه که گفت فرمود پیغمبر خدا
صلی الله تعالی علیه وسلم مر اصحاب خود را که چون صلوة گوئید بر من پس بطریق نیکو و خوب گوئید
چه بدرستی که شما نمی‌دانید و امید است که عرض کرده شود آن صلوة را بر من گفتند صحابه رضی الله
۳۰ تعالی عنهم که پس تعلیم کن آن را بما فرمود او صلی الله علیه وسلم که بگوئید اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَ
رَحْمَتَكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ وَإِمَامِ الْمُتَّقِيْنَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّيْنَ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ
وَرَسُوْلِكَ إِمَامِ الْخَيْرِ وَقَائِدِ الْخَيْرِ وَرَسُوْلِ الرَّحْمَةِ اَللّٰهُمَّ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُوْدًا
يَغْبِطُهُ فِيْهِ الْأَوَّلُوْنَ وَالْآخِرُوْنَ و حافظ سخاوی رحمه الله تعالی در قول بدیع خود
گفته که روایت کرده است همین صلوة را احمد بن منیع در مسند خود و بغوی در فوائد
خود و نمیری و غیر ایشان از حضرت عبدالله بن عمرو ابن ابی عاصم از حضرت عبدالله بن
مسعود رضی الله تعالی عنهما جمیع ایشان بطریق مرفوع و زاید کرده است ابن ابی عاصم
در روایت خود و راخزاو و بزار لفظ ن الآخرون این الفاظ را اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ
اَبْلِغْهُ الْوَسِيْلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ مِنَ الْجَنَّةِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِي الْمُصْطَفَيْنَ
مَحَبَّتَهُ وَفِي الْمُقَرَّبِيْنَ مَوَدَّتَهُ وَفِي الْأَعْلَيْنَ ذِكْرَهُ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ
اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيْمَ وَاٰلِ
إِبْرَاهِيْمَ إِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلٰى إِبْرَاهِيْمَ وَاٰلِ إِبْرَاهِيْمَ إِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ انتهی کلام السخاوی و نیز سخاوی
گفته که اگرچه نقل کرده اند این صلوة مذکوره را دیلمی و ابن ابی عاصم و غیر ایشان
بطریق مرفوع لیکن معروف آنست که او موقوفست بر ابن مسعود رضی الله تعالی عنه و اخراج
نموده‌اند او را بطریق موقوف بسیاری از محدثین چنانکه ابن ماجه در سنن خود و طبری
در تهذیب خود و عبد بن حمید در مسند خود و بیهقی در دعوات و در شعب الایمان و نمیری
در عمل الیوم واللیلة و دارقطنی در افراد و تمام در فوائد خود و ابن بشکوال در کتاب القربة
الی رب العالمین بالصلوة علی محمد سید المرسلین صلی الله تعالی وسلم علیه و علی آله وصحبه اجمعین
و ذکر نموده‌اند جمیع ایشان بعد از لفظ والآخرون این الفاظ را که اللهم صل علی محمد و علی
آل محمد کما صلیت الی آخره و ذکر نکرده‌اند اللهم صل علی محمد و ابلغه الوسیلة تا لفظ و برکاته
و حافظ منذری گفته که اسناد موقوف این حدیث حسن است بلکه شیخ علاء الدین مغلطای
گفته که صحیح است انتهی کلام السخاوی و لفظ ابن ماجه این است که گفت ابن مسعود رضی الله
تعالی عنه چون بگوئید صلوة را بر پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بگوئید او را بطریق نیکو و خوب

چه امید است که عرض کرده شود آن را بر وی علیه الصلوة والسلام پس گفتند ابن مسعود را که
پس تعلیم کن ما را گفت بگوئید اللهم اجعل صلواتک و رحمتک الی آخره کیفیت سی و یکم روایت
کرد حافظ ابوسعید نیسابوری در کتاب خود مسمی به شرف المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
که روایت کرده شده است از پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم که فرمود صلوة مگوئید بر من
صلوة بتراء گفتند صحابه کرام که چیست آن صلوة بتراء یا رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود
۳۱ که صلوة بتراء آنست که میگوئید اللهم صل علی محمد پس باز خاموش می‌مانید بلکه بگوئید اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ و ظاهر است که این کیفیت مندرج است در کیفیات سابقه الا
آنکه جدا ذکر کرده شده است او را از آنها به تبعیت شیخ عبدالحق دهلوی در جذب القلوب فلیتدبر
کیفیت سی و دویم نیز روایت کرد ابوسعید نیسابوری در شرف المصطفی صلی الله تعالی
علیه و علی آله وصحبه وسلم از بزرگی که او گفت دیدم من دینار نوبی را در مسجد جامع
آنکه او میگفت که پرسیدم من از حضرت انس بن مالک رضی الله تعالی عنه که آیا پرسیدی
تو در زمان حضرت پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و علی آله وصحبه وسلم که چگونه است
۳۲ صلوة بر وی که آن صلوة تامه باشد انس رضی الله تعالی عنه گفت که آری اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ كَمَا أَمَرْتَنَا أَنْ نُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَصَلِّ عَلَيْهِ كَمَا يَنْبَغِيْ أَنْ يُصَلّٰى عَلَيْهِ کیفیت
سی و سیوم حافظ سخاوی رحمه الله تعالی در قول بدیع خود گفته که روایت
کرده شده است از حضرت زید بن ثابت رضی الله تعالی عنه که گفت بیرون آمدیم
با پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و علی آله وصحبه وسلم تا آنکه بایستادیم در موضعی
که مجمع طرق بود پس پیدا گشت یکی اعرابی پس گفت السلام علیک یا رسول الله و رحمة
الله و برکاته پس فرمود پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم که و علیک السلام و پرسید
۳۳ مر اعرابی را که چه چیز گفتی در وقتی که تحیت کردی مر اعرابی گفت گفتم اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى صَلٰوةٌ اَللّٰهُمَّ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى بَرَكَةٌ اَللّٰهُمَّ وَسَلِّمْ
عَلٰى مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى سَلَامٌ اَللّٰهُمَّ وَارْحَمْ مُحَمَّدًا حَتّٰى لَا يَبْقٰى رَحْمَةٌ پس فرمود
پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم که بدرستی می‌بینم من ملایکه را که بسته اند کناره
آسمان را انتهی کلام الحافظ السخاوی کیفیت سی و چهارم ذکر کرده است حافظ سخاوی
نیز در موضع دیگر که روایت کرده اند دیلمی در فردوس و طبرانی در کتاب الدعوات از
حضرت ابن عمر رضی الله تعالی عنهما که گفت بدرستی که آوردند بعضی از مردمان مردی را
بسوی پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم پس گواهی دادند بر وی که بدرستی او سرقه کرده

ناقهٔ ایشان را پس امر فرمود پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم بفصح بدا. و پس باز گشت آن
۳۴ مرد و حال آنکه میگفت اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ حَتّٰی لَا یَبْقٰی مِنْ صَلَاتِکَ شَیْءٌ وَ بَارِکْ عَلٰی
مُحَمَّدٍ حَتّٰی لَا یَبْقٰی مِنْ بَرَکَاتِکَ شَیْءٌ وَ سَلِّمْ عَلٰی مُحَمَّدٍ حَتّٰی لَا یَبْقٰی مِنْ سَلَامِکَ
شَیْءٌ و پس آن ناقه در سخن آمد و گفت که یا محمد بدرستی که این مرد بیزار است از سرقت
من پس باز خواند پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم آن مرد را و پرسید و برا که ای فلان چه
چیز میگفتی در حالی که پشت دادی از ما گفت که این الفاظ میگفتم پس فرمود پیغمبر خدا
صلی الله علیه وسلم که از برای سبب دیدم من ملایکه را که پر کرده بودند بازارهای مدینه
را تا آنکه حایل گشتند میان من و تو پس باز فرمود او صلی الله علیه وسلم مر آن مرد را
که هر آینه وارد شوی تو در روز قیامت بر صراط و حال آنکه روی تو روشن تر
باشد از ماه شب چهاردهم انتهی کلام السخاوی کیفیت سی و پنجم ذکر کرده است
علامه ابو القاسم بستی رحمه الله تعالی در کتاب خود که تسمیه کرده است او را به کتاب
الدر المنظم فی المولد المعظم که روایت کرده شده است از پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و
۳۵ سلم که بدرستی او فرمود هر که بگوید اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی رُوْحِ مُحَمَّدٍ فِی الْاَرْوَاحِ
وَ صَلِّ عَلٰی جَسَدِ مُحَمَّدٍ فِی الْاَجْسَادِ وَ صَلِّ عَلٰی قَبْرِ مُحَمَّدٍ فِی الْقُبُوْرِ ببیند آن شخص
مرا در خواب خود و هر که دید مرا در خواب خود او ببیند مرا در روز قیامت و هر که ببیند
مرا در روز قیامت شفاعت کنم من برای او و هر کسی که شفاعت کنم من برای او بیاشامد
از حوض من و حرام کند حق سبحانه و تعالی جسد او را بر آتش دوزخ انتهی کلام البستی
رحمه الله تعالی و شیخ عبد الحق دهلوی در جذب القلوب گفته که این کیفیت در حرمین شریفین
بسیار مستعمل است و بروی زیاده می کنند این الفاظ را که وَ صَلِّ عَلٰی اِسْمِ مُحَمَّدٍ فِی
الْاَسْمَاءِ انتهی کیفیت سی و ششم حافظ سخاوی در قول بدیع خود در تحت
کیفیات صلوة ماثوره گفته که روایت کرد دیلمی در فردوس خود از حضرت ابن
۳۶ عباس رضی الله تعالی عنهما که گفت حضرت پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم اَللّٰهُمَّ
اِنِّیْ اَسْئَلُکَ یَا اَللّٰهُ یَا رَحْمٰنُ یَا رَحِیْمُ یَا جَارَ الْمُسْتَجِیْرِیْنَ یَا اَمَانَ
الْخَائِفِیْنَ یَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهٗ یَا سَنَدَ مَنْ لَا سَنَدَ لَهٗ یَا ذُخْرَ مَنْ لَا
ذُخْرَ لَهٗ یَا حِرْزَ الضُّعَفَاءِ یَا کَنْزَ الْفُقَرَاءِ یَا عَظِیْمَ الرَّجَاءِ یَا مُنْقِذَ
الْهَلْکٰی یَا مُنْجِیَ الْغَرْقٰی یَا مُحْسِنُ یَا مُجْمِلُ یَا مُنْعِمُ یَا مُفْضِلُ یَا عَزِیْزُ یَا
جَبَّارُ یَا مُنِیْرُ اَنْتَ الَّذِیْ سَجَدَ لَکَ سَوَادُ اللَّیْلِ وَ ضَوْءُ النَّهَارِ
وَ شُعَاعُ الشَّمْسِ وَ حَفِیْفُ الشَّجَرِ وَ دَوِیُّ الْمَاءِ وَ نُوْرُ الْقَمَرِ یَا اَللّٰهُ

اَنْتَ اللّٰهُ لَا شَرِیْکَ لَکَ اَسْئَلُکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلٰی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَ رَسُوْلِکَ
وَ عَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ انتهی کلام السخاوی و نیز او گفته که این حدیث ضعیف است انتهی و بتحقیق
مکرر گذشته که ضعف حدیث منع نمی کند از عمل کردن به آن در فضایل اعمال اتفاقا و علامه
ابو الفتح مقدسی در کتاب الادعیة المستجابات گفته که گفت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما
که فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کرد دعا نخواهد با این دعا هیچ مکروبی مگر که زایل کند حق سبحانه
و تعالی آن کرب را از وی انتهی و لهذا ذکر کرده است حافظ جلال سیوطی در اذکار خود این دعا را
در اذکار دفع کرب والله تعالی اعلم کیفیت سی و هفتم روایت کرد دیلمی در فردوس خود از حضرت
واثله بن اسقع رضی الله تعالی عنه که گفت وقتی که جمع کرد پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم مر فاطمه
۳۷ و علی و حسن و حسین را رضی الله تعالی عنهم در زیر جامه خود در آن وقت گفت که اَللّٰهُمَّ قَدْ جَعَلْتَ
صَلَوَاتِکَ وَ رَحْمَتَکَ وَ مَغْفِرَتَکَ وَ رِضْوَانَکَ عَلٰی اِبْرَاهِیْمَ وَ اٰلِ اِبْرَاهِیْمَ اَللّٰهُمَّ
فَاجْعَلْ صَلَوَاتِکَ وَ رَحْمَتَکَ وَ مَغْفِرَتَکَ وَ رِضْوَانَکَ عَلَیَّ وَ عَلَیْهِمْ گفت واثله رضی الله
تعالی عنه که من بودم در این وقت ایستاده بر دروازه پس گفتم و علیّ یا رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم گفت اَللّٰهُمَّ وَ عَلٰی وَاثِلَةَ حافظ سخاوی رحمه الله تعالی بعد نقل این حدیث گفته که این حدیث
ضعیف است انتهی و مخفی نماند که حدیث ضعیف حجت است در فضایل اعمال باتفاق لیکن هر که
خواهد قراءت این صلوة را برای تبرک به آن بگوید در آخر آن در عوض لفظ علیّ و علیهم که
عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ عَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ والله تعالی اعلم کیفیت سی و هشتم روایت کرد ابن سبع در
شفاء ابو سعید در شرف المصطفی صلی الله علیه وسلم که بدرستی بود پیغمبر خدا صلی الله
علیه وسلم که نمی نشستی میان او و میان حضرت صدیق اکبر هیچ یکی پس بیامد مردی در
روزی پس نشانید او صلی الله علیه وسلم وی را در میان خود و میان حضرت صدیق اکبر
رضی الله تعالی عنه پس متعجب گشتند صحابه از آن پس چون آمد بیرون رفت پیغمبر خدا
۳۸ صلی الله تعالی علیه وسلم که این مرد میگفتی در صلوة بر من که اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ کَمَا
تُحِبُّ وَ تَرْضٰی که حافظ سخاوی رحمه الله تعالی بعد نقل این روایت گفته که واقف
نشدم من بر سند او و بر تقدیر ثبوت او پس لازم نیاید از وی بودن غیر ابی بکر رضی
الله تعالی عنه قریب تر از او بسوی آنحضرت صلی الله علیه وسلم و یا محبوب تر بسوی او پس
امید است که او صلی الله تعالی علیه وسلم اراده نموده باشد تالیف قلب آن مرد را و استمرار
او را بر اسلام و استقامت امر او را یا اراده داشته باشد ترغیب حاضران را در گفتن صلوة
بروی بدین کیفیت یا اراده داشته باشد امری دیگر را از اموری که مسلم نباشند

أَحَبَّتْ او - از ابي بكر رضي الله تعالى عنه انتهى كلام السخاوي كيفيت سى و هشتم حافظ
سخاوي رحمه الله تعالى در قول بديع خود گفته كه روايت كرد ابن ابي عاصم در بعض تصانيف
خود در حديث مرفوع كه فرمود پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم هركه بگويد اين صلوة را
٣٩ در هفت جمعه در هر جمعه هفت بار واجب كرده براي او شفاعت من اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى
آلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تَكُوْنُ لَكَ رِضًى وَلِحَقِّهٖ اَدَاءً وَاَعْطِهِ الْوَسِيْلَةَ وَالْمَقَامَ الَّذِيْ
وَعَدْتَّهٗ وَاجْزِهٖ عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهٗ وَاجْزِهٖ عَنَّا اَفْضَلَ مَا جَزَيْتَ نَبِيًّا عَنْ اُمَّتِهٖ
وَصَلِّ عَلٰى جَمِيْعِ اِخْوَانِهٖ مِنَ النَّبِيِّيْنَ وَالصَّالِحِيْنَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ. كيفيت چهلم
روايت كرد ابن حبان در صحيح خود و ابو يعلى موصلي در مسند خود و بيهقي در ادب خود
و غير ايشان از حضرت ابو سعيد خدري رضي الله تعالى عنه كه گفت فرمود پيغمبر خدا صلى
الله تعالى عليه وسلم كه هر كدام مردي مسلم كه ندارد نزد خود صدقه كه صرف كند آن را در راه
٤٠ خدا تعالى پس گو بگويد كه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ وَصَلِّ عَلَى
الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ كه بدرستي اين صلوة زكوة است
مر او را كيفيت چهل و يكم روايت كرد طبراني در معجم كبير خود از حضرت ابي امامه رضي الله
تعالى عنه كه گفت فرمود حضرت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه هركه دعا خواهد باين دعوات
٤١ در عقب هر نماز فريضه حلال كرده براي او شفاعت من در روز قيامت اَللّٰهُمَّ اَعْطِ مُحَمَّدَا الْ
وَسِيْلَةَ وَاجْعَلْ فِي الْمُصْطَفَيْنَ مَحَبَّتَهٗ وَفِي الْعَالِيْنَ دَرَجَتَهٗ وَفِي الْمُقَرَّبِيْنَ
دَارَهٗ حافظ سخاوي بعد ذكر اين حديث گفته كه در سند اين حديث است مطرح بن يزيد كه
او ضعيف است انتهى و ظاهر است كه حديث ضعيف حجت است در فضائل الاعمال كما مر ذكره كيفيت
چهل و دويم روايت كرد ابن وهب در جامع خود از حضرت جابر رضي الله تعالى عنه كه گفت فرمود
٤٢ حضرت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه هركه بگويد در وقتي كه بشنود اذان را اَللّٰهُمَّ رَبَّ
هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ
وَاَعْطِهِ الْوَسِيْلَةَ وَالشَّفَاعَةَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حلال كرد براي او شفاعت من فاعلم
حافظ سخاوي گفته كه مراد بحلال در اينجا وجوب است و معني آنست كه واجب كرد براي او شفاعت
من همچنين واقع شده است تصريح بآن در روايات متعدده و نيز ظاهر لفظ جابر رضي الله تعالى
عنه آنست كه بگويد اين صلوة را در وقت اذان ليكن مراد آنست كه بگويد او را بعد از فراغ
اذان بقرينه تصريح بآن در احاديث ديگر انتهى كيفيت چهل و سيوم روايت كرد امام احمد
در مسند خود و ابن السني در عمل اليوم و الليلة از حضرت جابر رضي الله تعالى عنه كه گفت بدرستي

نسخه الصديقين الشهداء ذكر كرده است الفاظ ... در جذب القلوب ...

٤٣ كه فرمود پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه هركه بگويد در وقت اذان مؤذن كه اَللّٰهُمَّ رَبَّ
هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَارْضَ عَنْهُ رِضًى لَا
سَخَطَ بَعْدَهٗ استجابت نمايد حق سبحانه و تعالى دعاء او را كيفيت چهل و چهارم روايت كرد
طبراني در معجم كبير خود از حضرت ابن عباس رضي الله تعالى عنهما كه گفت فرمود حضرت پيغمبر
٤٤ خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه هركه بشنود اذان را پس بگويد كه اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ
لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّبَلِّغْهُ دَرَجَةَ
الْوَسِيْلَةِ عِنْدَكَ وَاجْعَلْنَا فِيْ شَفَاعَتِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ واجب كرد براي او شفاعت من
كيفيت چهل و پنجم روايت كرد طبراني در كتاب الدعاء و ابن ابي عاصم از حضرت ابو الدرداء
رضي الله تعالى عنه كه گفت بدرستي كه بود حضرت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه چون مي
٤٥ شنيدي اذان مؤذن را ميگفتي اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰتِهٖ سُؤْلَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ و مي شنوانيدي او صلى الله تعالى عليه وسلم
اين الفاظ مر كساني را كه بود نزدیک او و دوست داشتي آن را كه بگويند مردم مثل آن
در وقت سماع مؤذن و فرمودي كه هركه بگويد مثل اين الفاظ را در وقت سماع مؤذن واجب
كرده براي او شفاعت من در روز قيامت كيفيت چهل و ششم روايت كرده است نسائي
در سنن خود از حضرت امام حسن بن علي رضي الله تعالى عنهما كه گفت تعليم كرد مرا حضرت پيغمبر
خدا صلى الله تعالى عليه وسلم اين كلمات را تا بگويند آنها را در وتر خود اَللّٰهُمَّ اهْدِنِيْ فِيْمَنْ هَدَيْتَ
الى قوله تباركت ربنا و تعاليت و علامه رو ياني از شافعيه در حليه خود از سنن نسائي نقل
نموده كه زايد كرد امام حسن رضي الله تعالى عنه بعد از لفظ و تعاليت صلوة را بدين لفظ
٤٦ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَّسَلَّمَ و همچنين زايد كرده است علامه محب الدين طبري
در آخر قنوت و تر صلوة مذكوره را و گفته كه نقل نموده است آن را نسائي از حضرت امام حسن
رضي الله تعالى عنه الا آنكه ترك كرده است طبري لفظ و سلم را كيفيت چهل و هفتم روايت
كرده است ابن السني در عمل اليوم و الليلة از حضرت انس رضي الله تعالى عنه كه گفت بود پيغمبر
٤٧ خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه چون داخل مي شدي در مسجد ميگفتي بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ و چون بيرون مي آمدي از آن نيز ميگفتي بسم الله اللهم صل على محمد كيفيت
چهل و هشتم روايت كرد خطيب از حضرت انس رضي الله تعالى عنه از حضرت پيغمبر خدا صلى
الله تعالى عليه وسلم كه فرمود هركه صلوة فرستد بر من در روز جمعه هشتاد بار بيامرزد
خدا تعالى مر او را گناهان هشتاد ساله پس گفته شد مر او را كه يا رسول الله چگونه است

۴۸ صلوة بر نبي فرمود بگويد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ وَرَسُوْلِكَ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ
و بشمار در اين را يكصد بنه از هشتاد وحافظ سخاوي گفته كه ذكر كرده ست ابن الجوزي
اين را در احاديث واهيه ليكن ذكر كرده ست دارقطني او را نيز بطريق مرفوع وتصريح
كرده اند ابن عبد الله بن نعمان وحافظ زين الدين عراقي بآنكه حديث دارقطني حسن ست
انتهى وشيخ عبد الحق دهلوي نقل كرده ست در جذب القلوب نمود اين صلوة را از
شرح منهاج وزايد كرده ست در آخر وي اين الفاظ را كه وَعَلٰى اٰلِهٖ وَسَلِّمْ تَسْلِيْمًا
انتهى كيفيت چهل ونهم روايت كرد ابو يوسف جصاص در فوايد خود از حضرت
علي ابن ابيطالب واز حضرت عبد الله بن مسعود رضي الله تعالى عنهما كه گفتند ايشان
هر دو كه ذكر كرد پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم دعائي را كه خوانده شود در حالت
وقوف بعرفه وذكر كرد در ابتداي آن اين كيفيت صلوة را كه صَلَّى اللّٰهُ در اينجا
لفظ تعالى نيز بايد گفت اگرچه در اصل روايت به ثبوت نپيوسته وَمَلَائِكَتُهٗ
۴۹ عَلَى النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلَيْهِ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ كيفيت پنجاهم روايت
كرد ابو الشيخ ديلمي در مسند فردوس از حضرت ابي قرصافه كه اسم او جندره بن
حيسنه ست واز صحابه كرام بوده رضي الله تعالى عنه وعنهم كه گفت شنيدم من پيغمبر
خدا را صلى الله تعالى عليه وسلم كه فرمود هر شخصي كه بيايد بسوي فراش خود يعني
۵۰ براي خواب او بخواند سوره تبارك الذي بيده الملك پس بگويد چهار بار كه اَللّٰهُمَّ رَبَّ
الْحِلِّ وَالْحَرَامِ وَرَبَّ الرُّكْنِ الْبَلَدِ الْحَرَامِ وَرَبَّ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ وَرَبَّ الْمَشْعَرِ
الْحَرَامِ بِحَقِّ كُلِّ اٰيَةٍ اَنْزَلْتَهَا فِيْ شَهْرِ رَمَضَانَ بَلِّغْ رُوْحَ مُحَمَّدٍ مِّنِّيْ تَحِيَّةً وَّ
سَلَامًا فرمود پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم موكل سازد حق سبحانه وتعالى بروي دو
فرشته را تا آنكه بيايند آن هر دو بسوي من پس بگويند مرا بدرستي فلان بن فلان ميگويد
براي تو السلام عليك ورحمة الله پس بگويم من على فلان بن فلان مني السلام ورحمة الله
وبركاته وگفته ست حافظ ضياء الدين در مختاره خود كه در بعضي رواة اين حديث
مقال ست كيفيت پنجاه ويكم روايت كرد حافظ ابن بشكوال از حديث حضرت ابن عباس رضي
الله تعالى عنهما كه گفت فرمود پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه هر شخصي كه عطسه دهد
۵۱ پس بگويد اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ وَّصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهٖ بيافريند حق
سبحانه وتعالى پرنده را كه مي جنباند بالهاي خود را در زير عرش وميگويد كه خداوندا بيامرز
مگوينده اين الفاظ را وعلامه مجد الدين فيروز آبادي بعد ذكر اين حديث گفته كه

سند او لا باس به ست الا آنكه در روي يزيد بن زياد ست كه تضعيف نموده اند او را
بسياري از علما ليكن روايت كرده ست از وي مسلم بطريق متابعت وحافظ سخاوي
گفته كه روايت نموده ست نحو اين حديث را ديلمي در فردوس خود بسندي ضعيف از
حضرت ابي سعيد خدري رضي الله تعالى عنه از حضرت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه و
سلم وليكن اختلاف كرده اند علما رحمهم الله تعالى در استحباب گفتن صلوة بر آنحضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم در حالت عطسه پس رفته ست ابو موسى مديني وجماعه
ديگر بسوي استحباب آن وبعضي ديگر قايل اند بعدم استحباب واما حديثي كه روايت
كرده اند آنرا بيهقي وديلمي از حضرت انس بن مالك رضي الله تعالى عنه كه گفت فرمود
پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه سه موضعند كه ذكر كرده نشود مرا در آنها نزد عطسه
ونزد ذبيحه ونزد تعجب آن غير صحيح ست بلكه واقع ست در سند او كسي كه متهم ست
بوضع انتهى كلام السخاوي كيفيت پنجاه ودويم روايت كرده شده ست از فقيه صالح
عمر بن سعيد بغير سند كه گفت گفت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه هر شخصي كه بگويد
۵۲ در هر روزي سي وسه بار كه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تَكُوْنُ لَكَ رِضًى وَّ
لِحَقِّهٖ اَدَاءً بگشايد حق سبحانه براي او ميان قبر او وقبر پيغمبر او صلى الله تعالى عليه
وسلم ومخفي نماند كه اين كيفيت بحسب ظاهر مندرج ست در كيفيت سي ونهم ليكن ذكر
كرده شده ست او را در اينمقام عليحده از كيفيت مذكوره بسبب كمي وزيادتي در الفاظ
آنها فليتدبر كيفيت پنجاه وسيوم روايت كرد ابو موسى مديني از حضرت ابن عباس
رضي الله تعالى عنهما كه گفت فرمود پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم كه هر مومني كه نماز
گذارد در شب جمعه دو ركعت را وبخواند در هر ركعتي بعد از فاتحه بيست وپنج بار قل
۵۳ هو الله احد پس از آن بگويد يكهزار بار صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ پس بدرستي
كه هنوز تمام نشده باشد جمعه آينده كه ببيند او مرا در خواب وهر كه زيارت كند مرا
بيامرزد خداي تبارك وتعالى گناهان او را وحافظ سخاوي بعد ذكر اين حديث گفته كه
اين حديث صحيح نباشد انتهى اگر گفته شود كه چون تصريح كرد سخاوي بعدم صحت اين حديث
پس چگونه درج كرده شده ست او را درين رساله جواب گوييم كه عدم صحت حديث مستلزم
وضع نباشد چه شايد كه در وي ضعفي بود وضعف حديث مانع نباشد از استحباب عمل
در فضايل اعمال اتفاق كما مر مكررا والله تعالى اعلم خاتمه فصل اول در بيان آنچه
منقول شده ست از كيفيات صلوات در احاديث كه حكم كرده اند بر آنها بعضي از

علماء محدثین بوضع و عدم ثبوت و آنها سه عدد کیفیات اند کیفیت اول روایت کرد
ابو موسی مدینی از حضرت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله تعالی
٥٥ علیه و سلم هر که بگوید در شب جمعه ده بار که یَا دَائِمَ الْفَضْلِ عَلَى الْبَرِيَّةِ يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ
بِالْعَطِيَّةِ يَا صَاحِبَ الْمَوَاهِبِ السَّنِيَّةِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَيْرِ الْوَرَى بِالسَّجِيَّةِ
وَاغْفِرْ لَنَا يَا ذَا الْعُلَى فِي هَذِهِ الْعَشِيَّةِ بفرستاند خدای تبارک و تعالی برای
او صد هزار نیکی و محو کند از وی صد هزار بدی و بلند نماید برای او صد هزار درجه
پس چون شود روز قیامت یکجا باشد او با ابراهیم خلیل علی نبینا و علیه السلام در قبهٔ او
حافظ سخاوی بعد نقل این روایت گفته که ابو موسی مدینی اخراج نموده ست این حدیث را
بسندی که در وی مردی مکذوب است انتهی کیفیت دویم نیز روایت کرد ابو موسی مدینی
از حضرت مرتضی علی رضی الله تعالی عنه که گفت هر که صلوة فرستد بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی
علیه و سلم باین کیفیت در هر روزی سه بار و در روز جمعه صد بار پس بدرستی که صلوة
گفته باشد بر وی بصلوة جمیع خلایق و حشر کرده شود او را به روز قیامت در زمرهٔ آنحضرت
صلی الله تعالی علیه و سلم و بگیرد او صلی الله تعالی علیه و سلم دست او را تا آنکه داخل سازد
٥٦ او را در بهشت و کیفیت این ست که صَلَوَاتُ اللهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ أَنْبِيَائِهِ وَ رُسُلِهِ
وَ جَمِيعِ خَلْقِهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللهِ
وَ بَرَكَاتُهُ حافظ سخاوی نزد ذکر این روایت گفته که اخراج نموده ست او را ابو موسی
مدینی از حضرت علی رضی الله تعالی عنه لیکن بسندی باطل کیفیت سیوم روایت کرده ست
علامه ابو الفتح در کتاب المطرب از ابی الحسن بکری و از عمارة بن زید مدینی و از محمد
بن اسحق که گفتند میان آنکه بود پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و سلم نشسته در میان مسجد که
در آمد مردی اعرابی و گفت السلام علیکم پس نشاند پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و سلم او را
در میان خود و میان صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه پس گفت آنحضرت صلی الله تعالی علیه و سلم
که خبر داد مرا جبرئیل علیه السلام از این اعرابی که او صلوة میفرستد بر من چنان صلواتی که
نفرستاده ست آنرا بر من هیچ یکی پیش ازو پس گفت صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه که یا
رسول الله چه گونه میگوید او صلوة را بر تو تا من نیز بگویم مثل آن صلوة را بر تو تا من نیز بگویم
٥٧ مثل آن صلوة را پس گفت پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم که یا ابابکر او میگوید که اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْأَوَّلِينَ وَ فِي الْآخِرِينَ وَ فِي الْمَلَأِ الْأَعْلَى إِلَى يَوْمِ الدِّينِ
حافظ سخاوی رحمه الله تعالی بعد از ذکر این حدیث گفته که این حدیث منکر بلکه موضوع ست

فصل

فصل دویم در بیان کیفیات صلواتی که منقول شده اند بطریق منام از آنحضرت علیه
الصلوة و السلام یا معروض گشته اند در منام بر وی و آنها هشت عدد کیفیات اند
چنانکه می آید و ذکر کرده می شود درین فصل مسئله را که مناسبت دارد باین مقام فایدهٔ
حسنه سوق الکلام گفته شود که تصریح کرده اند علما رحمهم الله تعالی بانکه آنچه رائی دریافت
از آنحضرت صلی الله تعالی علیه و سلم بشنود بآن عمل نه کند نه از برای شک در رؤیت بلکه
بسبب انکار الهام و رؤیا در منام از غیر انبیاء کرام علیهم الصلوة و السلام نیستند از اسباب
معرفت به امور شرعیه جواب گوییم که علامه فهامه میر جمال الدین محدث رحمه الله تعالی
در روضة الاحباب گفته که آنچه رائی در خواب از آنحضرت صلی الله تعالی علیه و سلم بشنود
از احکام بآن عمل نکند انتهی و تقیید به احکام دلالت میکند بر جواز عمل بآن در غیر احکام
چنانکه فضائل اعمال از جهت آنکه قید در روایت دلالت میکند بر نفی حکم از ما عداه و نیز
تشدید کرده اند علماء رحمهم الله تعالی در اثبات احکام شرعیه تا آنکه قبول نمی کنند
در آنها حدیث ضعیف بخلاف فضائل که در آنها تسامح می نمایند و حدیث ضعیف را
در آنها حجت می شمارند و لهذا درج نموده اند در منام از آنحضرت علیه الصلوة و السلام
علماء رحمهم الله تعالی در رسایل خود این کیفیات را که منقول شده اند در منام از آنحضرت
علیه الصلوة و السلام چنانکه بیشتر می آید کیفیت اول حافظ سخاوی در قول بدیع خود گفته
که روایت کرد طبرانی در کتاب خود مسمی به کتاب الدعاء که گفت دیدم من مر حضرت پیغمبر
خدا را صلی الله تعالی علیه و سلم در منام بصفتی که رسیده ست بما از صفات او صلی الله تعالی
علیه و سلم پس گفتم من که السلام علیک ایها النبی و رحمة الله و برکاته پس گفتم که یا رسول الله
صلی الله تعالی علیه و سلم بدرستی که الهام نموده ست مرا حق سبحانه و تعالی کلماتی را که میگویم
٥٨ من آنها را فرمود چیست آن کلمات گفتم اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ بِعَدَدِ مَنْ حَمِدَكَ وَ لَكَ الْحَمْدُ بِعَدَدِ
مَنْ لَمْ يَحْمَدْكَ وَ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا تُحِبُّ أَنْ تُحْمَدَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ
وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُصَلَّى عَلَيْهِ
پس تبسم فرمود حضرت پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و سلم تا آنکه ظاهر گشتند ثنایا
شریف او و دیدم من نوری را که بیرون می آمد از میان فرجه هائی که بودند در میان
ثنایا شریف او و قصه این منام طویل ست اقتصار نموده شد در این مقام بر مقصود
از آن انتهی کلام السخاوی و ثنایا چهار دندان پیشین را گویند کیفیت دویم علامه
فاکهانی مالکی رحمه الله تعالی گفته که الهام کرده شد مرا این کیفیت از کیفیات صلوة

پس نوشتند آنرا از من جماعتی از اهل علم و یاد گرفتند آنرا پس تجربه داده شد مرا بعد از ان
بانکه بعضی طلبه از اصحاب ما مالکیه دید در منام که او صلوة می فرستد بر منبر پیغمبر خدا
صلی الله تعالی علیه وسلم بدین کیفیت والحمد لله تعالی وکیفیت مذکوره این ست اللّهمّ
۵۹ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ الّذی اشرقت بنوره الظّلم، اللّهمّ صلّ علی سیّدنا
محمّدٍ المبعوث رحمةً لکلّ الامم، اللّهمّ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ المختار
للسّیادة والرّسالة قبل خلق اللّوح والقلم، اللّهمّ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ
الموصوف بافضل الاخلاق والشّیم، اللّهمّ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ المخصوص
بجوامع الکلم وخواصّ الحکم، اللّهمّ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ الّذی کان لا تنتهک
فی مجلسه الحرم ولا یقضی عمن ظلم، اللّهمّ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ الّذی
کان اذا مشی تظلّله الغمامة حیث ما یمّم، اللّهمّ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ
الّذی انشقّ له القمر وکلّمه الحجر واقرّ برسالته و تکلّم، اللّهمّ
صلّ علی سیّدنا محمّدٍ الّذی اثنی علیه ربّ العزّة تصافی سائر القدم
اللّهمّ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ الّذی صلّی ربّنا فی محکم کتابه وامرنا
ان نصلّی علیه ونسلّم، صلّی الله تعالی علیه وعلی آله وازواجه
ما اهلکت الدّیم وما جرت علی المذنبین اذیال الکرم وسلّم
تسلیماً وشرّف وکرّم، انتهی کلام الفاکهانی رحمه الله تعالی کیفیت سیوم حافظ
سخاوی در قول بدیع خود گفته که بسیار واقف شدم بر کیفیتی دیگر که افاده نمود بعضی
از معتمدان که مرا این کیفیت را قصه ایست که اقتضا میکند که هر یک مرتبه از این کیفیت مساویست
بده هزار صلوة الا انکه بعض مذکور بیان نکرده است قصه مذکوره را و آن کیفیت این ست
۶۰ اللّهمّ صلّ علی سیّدنا محمّدٍ السّابق للخلق نوره والرّحمة للعالمین ظهوره
عدد من مضی من خلقک ومن بقی ومن سعد منهم ومن شقی صلوةً تستغرق
العدّ وتحیط بالحدّ صلوةً لا غایة لها ولا انتهاء ولا امد لها ولا انقضاء
صلوةً دائمةً بدوامک وعلی آله وصحبه کذلک والحمد لله علی ذلک
انتهی کلام السخاوی وشیخ ابن حجر رحمه الله تعالی بیان نموده است آن قصه را وگفته که بدرستی
بعضی از اولیاء کرام رحمهم الله تعالی که راتبه میکردی در هر شبی ده هزار صلوة را بر پیغمبر خدا صلی
الله تعالی علیه وسلم پس در بعضی سالها مریض گشت و عاجز گشت از اتمام راتبه قدیم خود یعنی ده هزار صلوة
مذکوره پس این سخن بروی بغایت دشوار آمد وسخت غمگین گشت پس دید پیغمبر خدا را صلی الله تعالی

علیه

علیه وسلم در خواب خود و حال آنکه میفرمود آنحضرت صلی الله تعالی علیه وسلم او را که
ای فلان بگو این صلوة را یکمرتبه در هر شبی که اغنا کند ترا از ده هزار صلوة پس بیدار گشت
و حال آنکه یاد مانده آن صلوة مر او را و آن صلوة اینست که اللهم صل علی محمد ن السابق
للخلق نوره الی آخرها انتهی ما ذکره ابن حجر کیفیت چهارم حکایت کرده است علامه کمال الدین
دمیری در شرح منهاج از شیخ ابو عبد الله بن نعمان که گفت دیدم من پیغمبر خدا را صلی الله تعالی
علیه وسلم در منام خود صد مرتبه پس پرسیدم او را در مرتبه اخیره که یا رسول الله صلی الله
۶۱ تعالی علیه وسلم کدامین صلوة بر تو افضل است پس فرمود که بگو اللّهمّ صلّ علی سیّدنا
محمّدٍ الّذی ملأت قلبه من جلالک وعینیه من جمالک فاصبح فرحاً مسروراً
مؤیّداً منصوراً کیفیت پنجم حکایت کرده است علامه ابو عبد الله قسطلانی که گفت
بدرستی که دیدم من پیغمبر خدا را صلی الله تعالی علیه وسلم در خواب و شکایت کردم بسوی
۶۲ او فقر را پس فرمود مرا که بگو اللّهمّ صلّ علی محمّدٍ وعلی آل محمّدٍ وهب لنا اللّهمّ من
رزقک الحلال الطّیّب المبارک ما تصون به وجوهنا عن التّعرّض الی
احدٍ من خلقک واجعل لنا اللّهمّ الیه طریقاً سهلاً من غیر تعبٍ ولا نصبٍ
ولا منّةٍ ولا تبعةٍ وجنّبنا اللّهمّ الحرام حیث کان واین کان وعند من کان
وحل بیننا وبین اهله واقبض عنّا ایدیهم واصرف عنّا قلوبهم حتّی لا
نتقلّب الّا فیما یرضیک ولا نستعین بنعمتک الّا علی ما تحبّ برحمتک یا ارحم
الرّاحمین کیفیت ششم گفت علامه شیرویه که شنیدم من از عبد الله بن مکی که گفت
شنیدم من از ابو الفضل بن زیرک قومسانی رحمه الله تعالی که گفت آمد بسوی من مردی
از خراسان پس گفت مرا که بدرستی دیدم من پیغمبر خدا را صلی الله تعالی علیه وسلم در خواب
و حال آنکه بودم من در مسجد مدینه مطهره پس فرمود او صلی الله تعالی علیه وسلم مرا که چون
برسی تو در همدان پس سلام بگوئی از ما بر ابی الفضل بن زیرک گفت ابو الفضل که گفتم
من او را که ای فرستاده حضرت پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم آیا واقف یافتی بر
آنکه سبب چندین رضا و احسان جناب شریف او صلی الله تعالی علیه وسلم چه چیز
بود گفت فرمود مرا پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم که بسبب آنکه می فرستد او مر صلوة
در هر روزی صد بار یا زیاده از ان پس باز پرسید مر آن مرد که بیان کن بر من آن کیفیت
۶۳ صلوة شریفه که تو میگوئی آنرا در هر روزی گفتم که من میگویم آنرا بدین کیفیت که اللّهمّ
صلّ علی محمّدٍ النّبیّ الامّیّ وعلی آل محمّدٍ جزی الله تعالی محمّداً صلّی الله علیه وسلّم

عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهُ پس گفت آن مرد این صلوة را از من و سوگند خورد با من برانکه من
نمی دانستم ترا و نه نام ترا قبل از پیغام حضرت پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم گفت
ابو الفضل که پس عرض کردم من بر الله قدس را از دنیا پس قبول نمود از ان چیزی را و غائب
گشت از من پس باز ندیدم من او را هرگز کیفیت هفتم ذکر کرده است علامه فاکهانی رحمه
الله تعالی در کتاب خود مسمی بفجر منیر که گفت خبر داد مرا الشیخ صالح موسی ضریر رحمه الله
تعالی که بدرستی سوار شدم وقتی در کشتی در دریای شور پس پیدا آمد برها باد ی
مخالف که نجاة کم یابد کسی بسبب او از غرق پس من در خواب رفتم پس دیدم پیغمبر خدا
را صلی الله تعالی علیه وسلم در خواب در حالی که می فرمود او صلی الله تعالی علیه وسلم مرا که بگو
٦٤ تو مر اهل کشتی را تا بگوید هر یکی از ایشان هزار مرتبه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تُنْجِیْنَا
بِهَا مِنْ جَمِیْعِ الْاَهْوَالِ وَ الْاٰفَاتِ وَ تَقْضِیْ لَنَا بِهَا جَمِیْعَ الْحَاجَاتِ وَ تُطَهِّرُنَا
بِهَا مِنْ جَمِیْعِ السَّیِّئَاتِ وَ تَرْفَعُنَا بِهَا عِنْدَکَ اَعْلَی الدَّرَجَاتِ وَ تُبَلِّغُنَا بِهَا
اَقْصَی الْغَایَاتِ مِنْ جَمِیْعِ الْخَیْرَاتِ فِی الْحَیٰوةِ وَ بَعْدَ الْمَمَاتِ گفت که پس بیدار
گشتم من و خبر دادم مر اهل کشتی را بدان خواب پس شروع نمودیم ما در گفتن صلوة بمقدار
پس نفون کفتیم صلوة مذکوره را مقدار سیصد بار که آسان نمود حق سبحانه و تعالی مشکل
ما را و ساکن ساخت آن باد را ببرکت گفتن صلوة بر حضرت پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه
وسلم و نقل کرده است علامه مجد الدین فیروز آبادی رحمه الله تعالی این صلوة را
در کتاب خود مسمی به کتاب الصلوة والبشر فی الصلوة علی سید البشر و نقل نموده است
او در عقب صلوة مذکوره از حسن بن علی اسوانی رحمه الله تعالی که گفت هر که بگوید
این صلوة را در هر مهمی و نازله و بلیه هزار بار گشاده نماید حق سبحانه و تعالی کار
او را و دفع کند بلیه او را کیفیت هشتم ذکر کرده است شیخ شهاب الدین بن ابی
حجله حنفی رحمه الله تعالی که بدرستی گفت یکی از صالحان در وقتی که واقع گشت
طاعون در محله او که بدرستی دیدم من پیغمبر خدا را صلی الله تعالی علیه وسلم در خواب
و شکایت حال کردم به پیش او پس امر نمود او صلی الله تعالی علیه وسلم مرا به این دعا
٦٥ که اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوْذُ بِکَ مِنَ الطَّعْنِ وَ الطَّاعُوْنِ وَ عَظِیْمِ الْبَلَاءِ فِی النَّفْسِ
وَ الْمَالِ وَ الْاَهْلِ وَ الْوَلَدِ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ مِمَّا نَخَافُ وَ نَحْذَرُ
اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ عَدَدَ ذُنُوْبِنَا حَتّٰی تُغْفَرَ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ
اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ وَ صَلَّی اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ اٰلِهٖ وَ سَلَّمَ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ

اَکْبَرُ اَللّٰهُمَّ کَمَا شَفَّعْتَ نَبِیَّکَ فِیْنَا فَاَمْهِلْنَا وَ عَمِّرْ بِنَا مَنَازِلَنَا فَلَا تُهْلِکْنَا
بِذُنُوْبِنَا یَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ ٭ فصل سیوم در بیان کیفیات صلواتی
که منقول شده اند از کلام صحابه و تابعین رضی الله تعالی عنهم و رضوا
عنه اجمعین و این فصل مشتمل است بر دو قسم قسم اول در بیان کیفیات
که منقول شده اند از صحابه رضی الله عنهم و آنها سیزده عدد کیفیات
کیفیت اول روایت کرد طبرانی در معجم خود از سلامه کندی رحمه الله تعالی
که گفت بود علی ابن ابیطالب رضی الله تعالی عنه که تعلیم میکردی مردم را صلوة
٦٦ بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم و میگفتی که اَللّٰهُمَّ دَاحِیَ الْمَدْحُوَّاتِ
وَ بَارِیَٔ الْمَسْمُوْکَاتِ وَ جَبَّارَ الْقُلُوْبِ عَلٰی فِطْرَتِهَا شَقِیِّهَا وَ سَعِیْدِهَا
اِجْعَلْ شَرَائِفَ صَلَوَاتِکَ وَ نَوَامِیَ بَرَکَاتِکَ وَ رَاْفَةَ تَحَنُّنِکَ عَلٰی
مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَ رَسُوْلِکَ الْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ وَ الْفَاتِحِ لِمَا اُغْلِقَ وَ الْمُعْلِنِ
الْحَقَّ بِالْحَقِّ وَ الدَّامِغِ لِجَیْشَاتِ الْاَبَاطِیْلِ کَمَا حُمِّلَ فَاضْطَلَعَ بِاَمْرِکَ
بِطَاعَتِکَ مُسْتَوْفِزًا فِیْ مَرْضَاتِکَ بِغَیْرِ نَکَلٍ عَنْ قَدَمٍ وَ لَا وَهْیٍ فِیْ
عَزْمٍ وَاعِیًا لِوَحْیِکَ حَافِظًا لِعَهْدِکَ مَاضِیًا عَلٰی نَفَاذِ اَمْرِکَ حَتّٰی
اَوْرٰی قَبَسًا لِقَابِسٍ اٰلَاءُ اللّٰهِ تَصِلُ بِاَهْلِهٖ اَسْبَابُهٗ بِهٖ هُدِیَتِ
الْقُلُوْبُ بَعْدَ خَوْضَاتِ الْفِتَنِ وَ الْاِثْمِ وَ اَبْهَجَ مُوْضِحَاتِ الْاَعْلَامِ وَ
مُنِیْرَاتِ الْاِسْلَامِ وَ نَائِرَاتِ الْاَحْکَامِ فَهُوَ اَمِیْنُکَ الْمَاْمُوْنُ وَ خَازِنُ
عِلْمِکَ الْمَخْزُوْنِ وَ شَهِیْدُکَ یَوْمَ الدِّیْنِ وَ بَعِیْثُکَ نِعْمَةً وَ رَسُوْلُکَ
بِالْحَقِّ رَحْمَةً اَللّٰهُمَّ افْسَحْ لَهٗ مُفْسَحًا فِیْ عَدْنِکَ وَ اجْزِهٖ مُضَاعَفَاتِ
الْخَیْرِ مِنْ فَضْلِکَ مُهَنَّیَاتٍ لَهٗ غَیْرَ مُکَدَّرَاتٍ مِنْ فَوْزِ ثَوَابِکَ الْمَضْنُوْنِ
وَ جَزِیْلِ عَطَائِکَ الْمَعْلُوْلِ اَللّٰهُمَّ اَعْلِ عَلٰی بِنَاءِ الْبَانِیْنَ بِنَاءَهٗ وَ اَکْرِمْ
مَثْوَاهُ لَدَیْکَ وَ نُزُلَهٗ وَ اَتْمِمْ لَهٗ نُوْرَهٗ وَ اجْزِهٖ مِنِ ابْتِعَاثِکَ لَهٗ
مَقْبُوْلَ الشَّهَادَةِ مَرْضِیَّ الْمَقَالَةِ ذَا مَنْطِقٍ عَدْلٍ وَ خُطَّةٍ فَصْلٍ وَ حُجَّةٍ
وَ بُرْهَانٍ عَظِیْمٍ ٭ سمعنی ذکر کرده است این صلوة را تماما حافظ سخاوی
در قول بدیع خود و علامه قسطلانی در مواهب خود و حافظ سیوطی در
اذکار خود الا آنکه لفظ بغیر نکل عن قدم ولا وهی فی عزم در مواهب واقع

نیست فایده حافظ سخاوی در قول بدیع گفته که اخراج کرده است این حدیث را
غیر طبرانی نیز جماعتی ابن ابی عاصم و سعید بن منصور و طبری در مسند علی
از کتاب خود مسمی به تهذیب الآثار و ابو جعفر احمد بن سنان قطان و
یعقوب بن شیبه در اخبار علی رضی الله تعالی عنه و ابن فارس و ابن بشکوال
و گفته است علامه هیثمی رحمه الله تعالی که رجال او رجال صحیح اند الا آنکه روایت
سلامه از حضرت علی رضی الله تعالی عنه مرسل است چه دانسته نمی‌شود مر سلامه را
سماعی از حضرت علی رضی الله تعالی عنه و نیز اخراج کرد مثل این حدیث را ابن عبد
البر بسندی دیگر از طریق ابی بکر بن ابی شیبه و زاید کرد در آخر صلوة مذکوره
بعد از قوله و بر دعای عظیم این الفاظ را که اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا سَامِعِیْنَ مُطِیْعِیْنَ
وَ اَوْلِیَاءَ مُخْلِصِیْنَ وَ رُفَقَاءَ مُصَاحِبِیْنَ اَللّٰهُمَّ اَبْلِغْهُ مِنَّا السَّلَامَ
وَ ارْدُدْ عَلَیْنَا مِنْهُ السَّلَامَ انتهی ما ذکره السخاوی فی القول البدیع کیفیت
٦٧ دویم حافظ سخاوی رحمه الله تعالی در قول بدیع خود گفته که روایت کرده
صاحب شفاء از حضرت مرتضی علی رضی الله تعالی عنه که در وقتی که می‌خواندی
او این آیه را که ان الله وملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه
وسلموا تسلیما میگفتی که لَبَّیْکَ اَللّٰهُمَّ رَبِّیْ وَ سَعْدَیْکَ صَلَوَاتُ اللّٰهِ الْبَرِّ
الرَّحِیْمِ وَ الْمَلَائِکَةِ الْمُقَرَّبِیْنَ وَ النَّبِیِّیْنَ وَ الصِّدِّیْقِیْنَ وَ الشُّهَدَاءِ
وَ الصَّالِحِیْنَ وَ مَا سَبَّحَ لَکَ مِنْ شَیْءٍ یَا رَبَّ الْعَالَمِیْنَ عَلٰی مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ
اللّٰهِ خَاتَمِ النَّبِیِّیْنَ وَ سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ وَ اِمَامِ الْمُتَّقِیْنَ وَ رَسُوْلِ
رَبِّ الْعَالَمِیْنَ الشَّاهِدِ الْبَشِیْرِ الدَّاعِیْ اِلَیْکَ بِاِذْنِکَ السِّرَاجِ
الْمُنِیْرِ وَ عَلَیْهِ السَّلَامُ کیفیت سیوم روایت کرده شده است از حضرت
ابن عباس رضی الله تعالی عنهما که بدرستی چون او میفرستادی صلوة را بر
پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و سلم میگفتی که اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ شَفَاعَةَ مُحَمَّدِ
٦٨ الْکُبْرٰی وَ ارْفَعْ دَرَجَتَهُ الْعُلْیَا وَ اَعْطِهِ سُؤْلَهُ فِی الْاٰخِرَةِ وَ الْاُوْلٰی
کَمَا اٰتَیْتَ اِبْرَاهِیْمَ وَ مُوْسٰی حافظ سخاوی در قول بدیع خود گفته که روایت
کرده است این حدیث را عبد بن حمید در مسند خود و عبد الرزاق و اسمعیل
قاضی و اسناد او جید و قوی و صحیح است انتهی کیفیت چهارم روایت کرد

[illegible] فقال لهم قولوا ان الله وملائکته [illegible] لبیک اللهم ربنا وسعدیک [illegible] ذکره الشیخ [illegible] صلی الله علیه وسلم

ابن ماجه در سنن خود بطریق موقوف از حضرت عبد الله بن مسعود رضی الله تعالی
عنه صلواتی را که بیشتر در کیفیت سیم از فصل اول گذشته بود و پیشتر در آنجا گذشته
بود که اختلاف کرده اند علماء رحمهم الله تعالی در رفع و وقف این حدیث و معروف در
اسناد او وقف است و قدم مفصلا کیفیت پنجم روایت کرد عبد الرزاق در جامع خود
از طریق ابن طاوس از ابی بکر بن محمد بن عمرو بن حزم از مردی از صحابه رضی الله تعالی عنه و عنهم
٦٩ اجمعین که بدرستی بود آن مرد که میگفتی اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَیْتِهِ وَ عَلٰی اَزْوَاجِهِ
وَ ذُرِّیَّتِهِ کَمَا صَلَّیْتَ عَلٰی اِبْرَاهِیْمَ وَ اٰلِ اِبْرَاهِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَجِیْدٌ وَ بَارِکْ
عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَیْتِهِ وَ عَلٰی اَزْوَاجِهِ وَ ذُرِّیَّتِهِ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰی اِبْرَاهِیْمَ وَ اٰلِ
اِبْرَاهِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَجِیْدٌ و گفت ابن طاوس بعد نقل این صلوة که بود پدر من که میگفتی
او این صلوة را نیز کیفیت ششم روایت کرده است اسمعیل از زید بن عبد الله که گفت بودند
٧٠ مردم یعنی از صحابه و تابعین که دوست می داشتندی که بگویند اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدِ
النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ عَلَیْهِ السَّلَامُ و روایت کرد نمیری در ترغیب خود از حضرت ابن مسعود رضی
الله تعالی عنه که گفت او مر زید بن وهب را که ای زید مگذار در روز جمعه که صلوة فرستی
بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و سلم هزار مرتبه پس بگوئی که اللهم صل علی محمد النبی الامی
حافظ سخاوی گفته که در سند این حدیث لین است و لیکن تائید میکند او را آنچه روایت
کرده اند او را ابن شاهین و ابو موسی مدینی و ابن النعمان و غیر ایشان از حضرت انس
رضی الله تعالی عنه که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و سلم که هر شخصی که صلوة فرستد
بر من در روز جمعه هزار بار او نمیرد تا آنکه نه بیند مقعد خود را در جنت و روایت کرده
شده است از ابی عبد الرحمن مقری که گفت رسیده است مرا که بدرستی خلاد بن کثیر رحمه
الله تعالی وقتی که بود در نزع روح پس یافته شد در زیر سر او رقعه که نوشته بود در آن
که هذه براءة من النار لخلاد بن کثیر یعنی این رقعه بیزاری است از آتش مر خلاد
بن کثیر را پس پرسیدند مردمان از اهل او که چگونه بود عمل او پس گفتند اهل خلاد
که بود عادت او آنکه میگفتی صلوة را بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه و سلم در هر روز
جمعه هزار بار بدین لفظ که اللهم صل علی محمد النبی الامی انتهی ما ذکره السخاوی و الله
تعالی اعلم کیفیت هفتم روایت کرده است قاضی عیاض در شفاء خود از حضرت علی
٧١ رضی الله تعالی عنه که میگفتی او در تشهد خود بدین طریق که اَلسَّلَامُ عَلٰی نَبِیِّ اللّٰهِ
اَلسَّلَامُ عَلٰی اَنْبِیَاءِ اللّٰهِ وَ رُسُلِهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی مُحَمَّدِ بْنِ

عَبْدُ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ مَنْ غَابَ مِنْهُمْ وَ مَنْ شَهِدَ
اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِمُحَمَّدٍ وَ تَقَبَّلْ شَفَاعَتَهٗ وَ اغْفِرْ لِاَهْلِ بَيْتِهٖ وَ اغْفِرْ لِيْ وَ لِوَالِدَيَّ
وَ مَا وَلَدَا وَ ارْحَمْهُمَا اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهٗ قاضي
عياض بعد نقل اين روايت گفته كه نظر كرده شود اسناد او را يعني كه ثابت ست يا نه وحافظ
سخاوي در قول بديع خود گفته كه اما لفظ ولوالدي پس نگفته ست او را حضرت علي كرم الله
تعالى وجهه مگر بطريق تعليم كردن مر تشهد را نه بطريق دعا براي والدين خود چه بدر رسيده
كه صحيح شده ست در احاديث موت پدر او پيش از انتهى كلام السخاوي كيفيت هشتم روايت
كرد حافظ ابن بشكوال بسندي ضعيف از حضرت ابن عباس رضي الله تعالى عنهما كه او گفتي در
۷۲ تشهد خود كما السَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهٗ مِنَ اللّٰهِ وَ عَلَيْنَا
اَنْ نُّصَلِّيَ عَلٰى نَبِيِّنَا وَ نُسَلِّمَ عَلَيْهِ تَسْلِيْمًا صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ كيفيت
حافظ سخاوي گفته كه روايت كرده شده ست از حضرت ابن عباس رضي الله تعالى عنهما كه
بدرستي چون او فارغ مي گشتي از نماز حمد گويي مر خداي تعالى را و ثنا گفتي بروي پس درود
۷۳ گفتي بر پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم پس بگفتي كه اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْاَلُكَ بِاَفْضَلِ مَسْاَلَتِكَ
وَ بِاَحَبِّ اَسْمَائِكَ اِلَيْكَ وَ اَكْرَمِهَا عَلَيْكَ وَ بِمَا مَنَنْتَ بِهٖ عَلَيْنَا بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّنَا صَلَّى اللّٰهُ
تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ وَ اسْتَنْقَذْتَنَا بِهٖ مِنَ الضَّلَالَةِ وَ اَمَرْتَنَا بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ وَ جَعَلْتَ
صَلٰوتَنَا عَلَيْهِ دَرَجَةً وَ كَفَّارَةً وَ لُطْفًا وَ مَنًّا مِنْ عَطَائِكَ فَادْعُوْكَ تَعْظِيْمًا لِاَمْرِكَ
وَ اتِّبَاعًا لِوَصِيَّتِكَ وَ تَنْجِيْزًا لِمَوْعُوْدِكَ بِمَا يَجِبُ لِنَبِيِّنَا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ عَلَيْنَا
فِيْ اَدَاءِ حَقِّهٖ قِبَلَنَا اِذْ اَمَنْتَ الْعِبَادَ بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ ...[۱] اِذْ اَمَرْتَهُمْ اَفْتَسْاَلُكَ بِجَلَالِ
وَجْهِكَ وَ نُوْرِ عَظَمَتِكَ اَنْ تُصَلِّيَ اَنْتَ وَ مَلٰئِكَتُكَ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُوْلِكَ وَ
نَبِيِّكَ وَ صَفِيِّكَ اَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ بِهٖ عَلٰى اَحَدٍ مِّنْ خَلْقِكَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ اَللّٰهُمَّ
ارْفَعْ دَرَجَتَهٗ وَ اَكْرِمْ مَقَامَهٗ وَ ثَقِّلْ مِيْزَانَهٗ وَ اَجْزِلْ ثَوَابَهٗ وَ اَفْلِحْ حُجَّتَهٗ
وَ اَظْهِرْ مِلَّتَهٗ وَ اَضِئْ نُوْرَهٗ وَ اَدِمْ مِنْ ذُرِّيَّتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ مَا تُقِرُّ بِهٖ عَيْنَهٗ
وَ عَظِّمْهُ فِي النَّبِيِّيْنَ الَّذِيْنَ خَلَوْا قَبْلَهٗ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ مُحَمَّدًا اَكْثَرَ النَّبِيِّيْنَ تَبَعًا
وَ اَكْثَرَهُمْ اَزْرًا وَ اَفْضَلَهُمْ كَرَامَةً وَ نُوْرًا وَ اَعْلَاهُمْ دَرَجَةً وَ اَفْسَحَهُمْ
فِي الْجَنَّةِ مَنْزِلًا وَ اَفْضَلَهُمْ ثَوَابًا وَ اَقْرَبَهُمْ مَجْلِسًا وَ اَثْبَتَهُمْ مَقَامًا وَ اَصْوَبَهُمْ
كَلَامًا وَ اَنْجَحَهُمْ مَسْئَلَةً وَ اَفْضَلَهُمْ لَدَيْكَ نَصِيْبًا وَ اَعْظَمَهُمْ فِيْمَا عِنْدَكَ رَغْبَةً
وَ اَنْزِلْهُ فِيْ غُرُفَاتِ الْفِرْدَوْسِ مِنَ الدَّرَجَاتِ الْعُلٰى اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ مُحَمَّدًا اَصْدَقَ
الرسولين ... و ... صلوا ... عليه ...

[۱] در اصل كرم خورده است. قاسمي

قيلا

ثَابًا وَ اَنْجَحَ سَائِرٍ وَ اَوَّلَ شَافِعٍ وَ اَفْضَلَ مُشَفَّعٍ وَ شَفِّعْهُ فِيْ اُمَّتِهٖ شَفَاعَةً
يَغْبِطُهٗ بِهَا الْاَوَّلُوْنَ وَ الْاٰخِرُوْنَ وَ اِذَا مَيَّزْتَ بَيْنَ عِبَادِكَ بِفَصْلِ الْقَضَاءِ
فَاجْعَلْ مُحَمَّدًا فِي الْاَصْدَقِيْنَ قِيْلًا وَ الْاَحْسَنِيْنَ عَمَلًا وَ فِي الْمَهْدِيِّيْنَ سَبِيْلًا اَللّٰهُمَّ
نَبِيَّنَا لَنَا فَرَطًا وَ حَوْضَهٗ لَنَا مَوْرِدًا اَللّٰهُمَّ احْشُرْنَا فِيْ زُمْرَتِهٖ وَ اسْتَعْمِلْنَا
بِسُنَّتِهٖ وَ تَوَفَّنَا عَلٰى مِلَّتِهٖ وَ اجْعَلْنَا فِيْ زُمْرَتِهٖ وَ حِزْبِهٖ اَللّٰهُمَّ اجْمَعْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهٗ كَمَا
اٰمَنَّا بِهٖ وَ لَمْ نَرَهٗ وَ لَا تُفَرِّقْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهٗ حَتّٰى تُدْخِلَنَا مُدْخَلَهٗ وَ تَجْعَلَنَا مِنْ
رُفَقَائِهٖ مَعَ النَّبِيِّيْنَ وَ الصِّدِّيْقِيْنَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِيْنَ وَ حَسُنَ اُولٰئِكَ
رَفِيْقًا اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ نُوْرِ الْهُدٰى وَ الْقَائِدِ اِلَى الْخَيْرِ وَ الدَّاعِيْ اِلَى
الرُّشْدِ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَ اِمَامِ الْمُتَّقِيْنَ وَ رَسُوْلِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ كَمَا بَلَّغَ رِسَالَاتِكَ وَ تَلَا
اٰيَاتِكَ وَ نَصَحَ لِعِبَادِكَ وَ اَقَامَ حُدُوْدَكَ وَ وَفٰى بِعَهْدِكَ وَ اَنْفَذَ حُكْمَكَ وَ اَمَرَ
بِطَاعَتِكَ وَ نَهٰى عَنْ مَعَاصِيْكَ وَ وَالٰى وَلِيَّكَ الَّذِيْ تُحِبُّ اَنْ تُوَالِيَهٗ وَ عَادٰى
عَدُوَّكَ الَّذِيْ تُحِبُّ اَنْ تُعَادِيَهٗ وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى جَسَدِهٖ فِي
الْاَجْسَادِ وَ عَلٰى رُوْحِهٖ فِي الْاَرْوَاحِ وَ عَلٰى مَوْقِفِهٖ فِي الْمَوَاقِفِ وَ عَلٰى مَشْهَدِهٖ
فِي الْمَشَاهِدِ وَ عَلٰى ذِكْرِهٖ اِذَا ذُكِرَ صَلٰوةً مِّنَّا عَلٰى نَبِيِّنَا اَللّٰهُمَّ اَبْلِغْهُ مِنَّا
السَّلَامَ كَمَا ذُكِرَ وَ السَّلَامُ عَلَى النَّبِيِّ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهٗ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مَلٰئِكَتِكَ الْمُقَرَّبِيْنَ وَ عَلٰى اَنْبِيَائِكَ الْمُطَهَّرِيْنَ وَ عَلٰى رُسُلِكَ الْمُرْسَلِيْنَ
وَ عَلٰى حَمَلَةِ عَرْشِكَ اَجْمَعِيْنَ وَ عَلٰى جِبْرَئِيْلَ وَ مِيْكَائِيْلَ وَ اِسْرَافِيْلَ وَ عَلٰى
مَلَكِ الْمَوْتِ وَ رِضْوَانَ وَ مَالِكٍ وَ صَلِّ عَلَى الْكِرَامِ الْكَاتِبِيْنَ وَ عَلٰى اَهْلِ
بَيْتِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ وَ اٰتِهِمْ اَفْضَلَ مَا اٰتَيْتَ اَحَدًا مِّنْ اَهْلِ
بُيُوْتَاتِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ اجْزِ اَصْحَابَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ اَفْضَلَ مَا
جَزَيْتَ اَحَدًا مِّنْ اَصْحَابِ الْمُرْسَلِيْنَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ
الْاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْاَمْوَاتِ وَ لِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا بِالْاِيْمَانِ وَ لَا تَجْعَلْ
فِيْ قُلُوْبِنَا غِلًّا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَا اِنَّكَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ كيفيت دهم
روايت كرد محمد بن نصر مروزي رحمه الله تعالى در كتاب الوتر بسندي صحيح
از وهيب بن خالد كه گفت بود حضرت ايوب بن بشير رضي الله تعالى عنه كه از
صغار صحابه بوده كه مي گفتي بعد از قنوت وتر در ايام عشر يعني عشره اخيره از
۷۴ رمضان اين صلوة را كه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ

اللهم بارك على محمد كما باركت على آل ابراهيم انك حميد مجيد
اللهم صل على محمد عبدك ورسولك والسلام عليه ورحمة الله
وبركاته كيفيت يازدهم روايت كرد نهري از محمد بن سيرين رضي الله
تعالى عنه كه گفت بودندي مردم يعني اصحابه كرام كه ميگفتندي در وقتي كه
٧٥ داخل مي شدندي در مسجد كه صلى الله تعالى وملائكته على محمد السلام
عليك ايها النبي ورحمة الله كيفيت دوازدهم روايت كرد حافظ ابن
بشكوال از حضرت ابهريره رضي الله تعالى عنه كه گفت هر شخصي كه گزارد
نماز عصر را از روز جمعه پس بگويد قبل از قيام از مكان خود هشتاد بار كه
٧٦ اللهم صل على محمد النبي وعلى آله وسلم تسليما آمرزيده شود
مر او را گناهان هشتاد ساله ونوشته شود براي او عبادت هشتاد ساله
وروايت كرد ابن بشكوال از سهل بن عبد الله نحو اين حديث را الا آنكه واقع نشده
در وي لفظ تسليما كيفيت سيزدهم روايت كرد ابو بكر بن حفص از حضرت
٧٧ عبد الله بن عمر رضي الله تعالى عنهما كه او ميگفتي در اوايل خطبه نكاح كه الحمد لله و
الصلوة على رسول الله وصلى الله على محمد بعد از آن مي خواندي بقيه خطبه
نكاح را قسم ثاني در بيان كيفياتي كه منقول شده اند از تابعين رضي الله
تعالى عنهم واكنهاده عدد كيفيات آنده كيفيت اول روايت كرده شده است از حضرت
امام زين العابدين علي بن حسين رضي الله تعالى عنهما كه بدرستي او چون فرستادي
صلوة را بر حضرت جد كريم خود صلى الله تعالى عليه وسلم ميگفتي وحال آنكه مي نشستي از او دوم
٧٨ اللهم صل على محمد في الاولين وصل على محمد في الآخرين وصل على محمد الى
يوم الدين اللهم صل على محمد شابا فتيا وصل على محمد كهلا مرضيا
وصل على محمد رسولا نبيا اللهم صل على محمد حتى ترضى وصل على
محمد بعد الرضى وصل على محمد ابدا ابدا اللهم صل على محمد كما امرت
بالصلوة عليه وصل على محمد كما تحب ان يصلى عليه وصل على محمد
كما اردت ان يصلى عليه اللهم صل على محمد عدد خلقك وصل على محمد
رضى نفسك وصل على محمد زنة عرشك وصل على محمد مداد كلماتك
التي لا تنفد اللهم واعط محمدا الوسيلة والفضل والفضيلة
والدرجة الرفيعة اللهم عظم برهانه وافلج حجته وابلغه مأموله

في اهل

في اهل بيته وامته اللهم اجعل صلواتك وبركاتك ورأفتك ورحمتك على محمد
حبيبك وصفيك وعلى اهل بيته الطيبين الطاهرين اللهم صل على محمد
بافضل ما صليت على احد من خلقك وبارك على محمد مثل ذلك وارحم محمدا
مثل ذلك اللهم صل على محمد في الليل اذا يغشى وصل على محمد في النهار اذا تجلى
وصل على محمد في الآخرة والاولى اللهم صل على محمد الصلوة التامة و
سلم على محمد السلام التام اللهم صل على محمد امام الخير وقائد الخير و
رسول الرحمة اللهم صل على محمد ابد الآبدين ودهر الداهرين اللهم صل
على محمد النبي الامي العربي القرشي الهاشمي الابطحي التهامي المكي صاحب
التاج والهراوة والجهاد والمغنم صاحب الخير والميرة صاحب السرايا و
العطايا والآيات المعجزات والعلامات الباهرات والمقام المشهود والحوض
المورود والشفاعة والسجود للرب المعبود اللهم صل على محمد بعدد من صلى
عليه وعدد من لم يصل عليه كيفيت دويم روايت كرده است نهري رحمه الله تعالى
از حضرت حسن بصري رضي الله تعالى عنه كه از اكابر تابعين بود كه بدرستي او چون
٧٩ صلوة مي فرستادي بر پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم ميگفتي كه اللهم اجعل صلواتك
وبركاتك على احمد ودر روايتي على محمد كما جعلتها على ابراهيم انك حميد مجيد
السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته ومغفرة الله ورضوانه اللهم
اجعل محمدا من اكرم عبادك عليك ومن ارفعهم عندك درجة واعظمهم
خطرا وامكنهم عندك شفاعة اللهم اتبعه من امته وذريته ما تقر به
عينه واجزه عنا خير ما جزيت نبيا عن امته واجز الانبياء كلهم خيرا وسلام
على المرسلين والحمد لله رب العالمين ٥ كيفيت سيوم روايت كرد نهري رحمه الله تعالى
نيز از حسن بصري رضي الله تعالى عنه كه بدرستي چون او صلوة مي فرستادي بر پيغمبر
٨٠ خدا صلى الله تعالى عليه ميگفتي كه اللهم صل على محمد وعلى آل محمد واصحابه واولاده
واهل بيته وذريته ومحبيه واتباعه واشياعه وعلينا معهم اجمعين يا ارحم
الراحمين ٥ كيفيت چهارم روايت كرد قاضي عياض رحمه الله تعالى در شفاء خود
نيز از حسن بصري رضي الله تعالى عنه كه گفت هر كه خواهد كه بياشامد آب را به كاس
٨١ اوفى از حوض مصطفى صلى الله عليه وسلم پس بگويد اللهم صل على محمد وعلى آله
واصحابه واولاده وازواجه وذريته واهل بيته واصهاره وانصاره

وَاَشْيَاعِهِ وَمُحِبِّيهِ وَاُمَّتِهِ وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ اَجْمَعِينَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ٥ كيفيت پنجم
روايت كرد حسن بن عرفه روايتي از حضرت حسن بصري رضي الله تعالى عنه كه گفت هر
شخصي كه بگويد در وقت سماع اذان مثل آنچه ميگويد مؤذن پس چون اقامت كرد
۸۲ مؤذن وگفت قد قامت الصلوة او بگويد كه اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ الصَّادِقَةِ
وَالصَّلوٰةِ الْقَائِمَةِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَاَبْلِغْهُ دَرَجَةَ الْوَسِيلَةِ
فِي الْجَنَّةِ داخل كردد او در شفاعت حضرت محمد صلى الله تعالى عليه وسلم كيفيت ششم
روايت كرد نميري از حضرت طلحة بن مصرف كوفي كه از فاضل تابعين بود رضي الله تعالى عنه
۸۳ وعنهم كه بدرستي بود او كه ميگفتي بعد از تشهد يعني تشهد اخير كه اَعْبُدُ اللّٰهَ رَبِّي وَلَا
اُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا اَللّٰهُ رَبِّي وَاَنَا عَبْدُهُ رَبِّ اجْعَلْنِي مِنَ الشَّاكِرِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ اَدْعُو اللّٰهَ وَاَدْعُو الرَّحْمٰنَ وَاَدْعُوكَ بِاَسْمَائِكَ الْحُسْنٰى
كُلِّهَا مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ اَعْلَمْ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ رَبِّ اَسْاَلُكَ رِضْوَانَكَ
وَالْجَنَّةَ رَبِّ ارْضَ عَنِّي وَاَرْضِنِي وَاَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ وَعَرِّفْهَا لِي رَبِّ اغْفِرْ
لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا كُلَّهَا وَتُبْ عَلَيَّ وَقِنِي عَذَابَ النَّارِ رَبِّ ارْحَمْنِي وَالِدَيَّ كَمَا
رَبَّيَانِي صَغِيرًا رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ
اِنَّكَ تَعْلَمُ مُتَقَلَّبَهُمْ وَمَثْوَاهُمْ كيفيت هفتم روايت كرد ابن بشكوال از طريق
ابن وضاح از عمر بن عبد العزيز رضي الله تعالى عنه كه گفت رسيده است مرا كه بدرستي
۸۴ هر شخصي كه بگويد در آخر روز خميس بعد از عصر كه اَللّٰهُمَّ رَبَّ الشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْمَشْعَرِ
الْحَرَامِ وَالرُّكْنِ وَالْمَقَامِ وَرَبَّ الْحِلِّ وَالْحَرَامِ اَقْرِئْ مُحَمَّدًا مِنِّي السَّلَامَ بفرستد
حضرت حق سبحانه وتعالى فرشته را كه برساند سلام او بخدمت حضرت پيغمبر خدا صلى
الله تعالى عليه وسلم وبگويد او را كه يا رسول الله بدرستي كه فلان بن فلان رسانيده است
ترا سلام كيفيت هشتم گفته است علامه حليمي از شافعيه در منهاج خود كه گفت سفيان
بن عيينه رحمه الله تعالى كه شنيدم من مردم را يعني از تابعين در مدت بسيار از
۸۵ هفتاد سال كه ميگفتندي ايشان در حين طواف بيت شريف كه اللهم صل على محمد وعلى
اينا ابراهيم حليمي رحمه الله تعالى گفته كه انجنين كسي كويد كه از اولاد ابراهيم عليه
السلام باشد واما كسي كه نباشد از اولاد او پس كو بگويد كه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ
وَاِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ وگفت حليمي كه اين حسن است چه مناسبت از حضرت ابراهيم است

عليه السلام وبيت شريف از بناء اوست وگفته بلبيه اجابت دعاء اوست انتهى كيفيت
نهم حافظ سخاوي در قول بديع خود گفته كه روايت كرده شده است از حضرت امام
زين العابدين علي بن حسين بن علي رضي الله تعالى عنهم كه بدرستي او نماز كند اراده
۸۶ در ملتزم در ميان باب شريف وحجر اسود پس دعا خواست پس گفت كه اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى اٰدَمَ بَدِيعِ فِطْرَتِكَ وَبِسَاطِ قُدْرَتِكَ وَالْخَلِيفَةِ فِي بَسِيطَتِكَ وَعَبْدِ
لَكَ وَمُسْتَعِيذٌ بِكَ مَتِينُكَ مِنْ عُقُوقِ بَنِيكَ دَرَاجِبِ شَعْرِ رَاسِهِ تَدَلَّلًا
فِي حَرَمِكَ لِعِزَّتِكَ وَمُنْشِئٍ مِنَ التُّرَابِ فَنَطَقَ اِعْرَابًا بِوَحْدَانِيَّتِكَ وَاَوَّلِ مُجِيبٍ لِلنُّبُوَّةِ
بِرَحْمَتِكَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى اَبِينَا الْخَاشِعِينَ صَفْوَتِكَ الْعَابِدِ الْمَامُونِ عَلٰى مَكْنُونِ
سَرِيرَتِكَ بِآدَمَ وَلِيَنْتَهِي مِنْ شَتْمِ شَرِيكِ وَمَعُونَتِكَ وَعَلٰى مَنْ بَيْنَهُمَا مِنَ النَّبِيِّينَ
الصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالْمَلَائِكَةِ مِنْهُمْ وَاَنْتَ كَمَا اَللّٰهُمَّ حَاجَتِيَ الَّتِي بَيْنِي وَبَيْنَكَ
لَا يَعْلَمُهَا اَحَدٌ دُونَكَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ انتهى كلام
السخاوي كيفيت دهم روايت كرد عيني از مهدي رحمه الله كه گفت خطبه خواند عمر بن
عبد العزيز رحمه الله تعالى در نكاح زني از اهل خود پس گفت در اوايل آن خطبه كه
۸۷ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ذِي الْعِزِّ وَالْكِبْرِيَاءِ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ الْاَنْبِيَاءِ بعد از ان خواند
بقيه خطبه نكاح را فصل چهارم در بيان كيفياتي كه منقول شده اند از غير
صحابه وتابعين از علماء راسخين وقد ما وصالحين رحمه الله تعالى عليهم اجمعين
وانها منحصر در عددي معين نيستند ليكن ذكر كرده مي شود از انها در ين
رساله دوازده عدد كيفيات را كيفيت اول روايت كرده است ابن بشكوال و نميري
از طريق ابي الحسن كرخي كه مصاحب معروف كرخي بوده كه گفت بدرستي بودي معروف
۸۸ قدس الله تعالى سره كه ميگفتي در صلوة بر پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ مِلْءَ الدُّنْيَا وَمِلْءَ الْاٰخِرَةِ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ مِلْءَ الدُّنْيَا وَ
مِلْءَ الْاٰخِرَةِ وَارْحَمْ مُحَمَّدًا مِلْءَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَسَلِّمْ عَلٰى مُحَمَّدٍ مِلْءَ
الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ٥ كيفيت دوم روايت كرد نميري از ابي محمد عبد الله موصلي معروف
بابن مسهر كه بود او مردي فاضل وگفت هر كه دوست دارد كه حمد كند مر خداي تبارك
وتعالى را به بهترين طريقي از آنچه حمد مي كنند مر او سبحانه وتعالى را هر يكي از اولين
وآخرين واز ملايكه مقربين واز اهل آسمان وزمين ودوست دارد كه صلوة فرستد
بر حضرت محمد صلى الله تعالى عليه وسلم به بهترين طريقي از آنچه صلوة مي فرستند بر وي صلى

الله تعالى عليه وسلم هريكي از مؤمنان ودوست دارد كه سؤال كند از دركاه حضرت
حق جل شانه بهترين آنچه از وي تبارك وتعالى هريكي از خلق او پس كو بكويد كه اَللّٰهُمَّ
٨٩ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا اَنْتَ اَهْلُهُ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا اَنْتَ اَهْلُهُ وَافْعَلْ بِنَا مَا اَنْتَ
اَهْلُهُ فَاِنَّكَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ كيفيت سيوم حافظ سخاوي
كفته كه منقول شده است اين كيفيت صلوة از امام شافعي رحمه الله تعالى كه ذكر
٩٠ كرده است او ويرا در خطبه رساله خود وكيفيت اين است كه صَلَّى اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلٰى نَبِيِّنَا
مُحَمَّدٍ كُلَّمَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُوْنَ وَغَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُوْنَ وَصَلّٰى عَلَيْهِ فِي الْاَوَّلِيْنَ
وَالْاٰخِرِيْنَ اَفْضَلَ وَاَكْثَرَ وَاَزْكٰى مَا صَلّٰى عَلٰى اَحَدٍ مِنْ خَلْقِهِ وَزَكَّانَا بِا
لصَّلٰوةِ عَلَيْهِ اَفْضَلَ مَا زَكّٰى اَحَدًا مِنْ اُمَّتِهِ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَ
رَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ وَجَزَاهُ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنَّا اَفْضَلَ مَا جَزٰى مُرْسَلًا عَمَّنْ
اُرْسِلَ اِلَيْهِ فَاِنَّهُ اَنْقَذَنَا بِهِ مِنَ الْهَلَكَةِ وَجَعَلَنَا فِي خَيْرِ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ
دَائِنِيْنَ بِدِيْنِهِ الَّذِي ارْتَضٰى وَاصْطَفٰى لَهُ مَلَائِكَتَهُ وَمَنْ اَنْعَمَ عَلَيْهِ مِنْ
خَلْقِهِ فَلَمْ تُمْسِ بِنَا نِعْمَةٌ ظَهَرَتْ وَلَا بَطَنَتْ نِلْنَا حَظَّهَا فِي دِيْنٍ وَدُنْيَا
وَدُفِعَ عَنَّا بِهَا مَكْرُوْهٌ فِيْهِمَا وَفِي وَاحِدٍ مِنْهُمَا اِلَّا وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبَبُهَا الْقَائِدُ اِلٰى خَيْرِهَا وَالْهَادِي اِلٰى رُشْدِهَا الزَّائِدُ
عَنِ الْهَلَكَةِ وَمَوَارِدِ السُّوْءِ فِي خِلَافِ الرُّشْدِ الْمُنَبِّهُ لِلْاَسْبَابِ الَّتِي تُوْرِدُ
الْهَلَكَةَ الْقَائِمُ بِالنَّصِيْحَةِ فِي الْاِرْشَادِ وَالْاِنْذَارِ فِيْهَا وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى
عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِهٖ وَسَلَّمَ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَاٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّهُ
حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ كيفيت چهارم حافظ سخاوي رحمه الله تعالى در قول بديع كفته
كه روايت كرده شده است كه بدرستي هر شخصي كه اراده كند كه ببيند پيغمبر خدا
٩١ صلى الله تعالى عليه وسلم در خواب پس كو بكويد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا اَمَرْتَنَا
اَنْ نُصَلِّيَ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا هُوَ اَهْلُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَ
تَرْضٰى لَهُ پس هر كه صلوة فرستد بر وي صلى الله عليه وسلم باين صلوة عدد طاق
بيند اورا در خواب خود و بايد كه زايد كند باين صلوة اين را كه اللهم صل على روح
محمد في الارواح اللهم صل على جسد محمد في الاجساد اللهم صل على قبر محمد في القبور
انتهى كلام السخاوي اين ضعيف ميكويد كه ذكر اين صلوة ثانيه در كيفيت سي ونهم
از فصل اول كذشته بود و در روي ذكر كرده شده بود كه اين صلوة فايده ميدهد رؤ

بنحيتين نسب
من اذا البري

الاوو بانه ال الاولى
النعمة الدنيع والنفع

آنحضرت را صلى الله تعالى عليه وسلم كيفيت پنجم روايت كرد دينوري در مجالسه و
نميري از يوسف بن اسباط كه كفت رسيده است مرا كه بدرستي بايد كه بكويد مرد در وقت
٩٢ سماع اقامت اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ الْمُسْتَمِعَةِ الْمُسْتَجَابِ لَهَا صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى
اٰلِ مُحَمَّدٍ وَزَوِّجْنَا مِنَ الْحُوْرِ الْعِيْنِ واكر بكويد مردي اين صلوة را در وقت سماع
اقامت كويند حوران عين مر او را كه عجب زاهد بودي تو در حق ما پس كيفيت ششم
روايت كرد حافظ ابو نعيم در حليه خود كه بدرستي بود ابراهيم بن ادهم قدس الله تعالى سره
كه دعاي خواستي در هر صباح از روز جمعه بدعائي پس ميكفتي در اثناء آن اين الفاظ
٩٣ را كه وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِهٖ وَسَلَّمَ كَثِيْرًا خَاتَمِ كَلَامِي وَمِفْتَاحِهِ
وَعَلٰى اَنْبِيَائِهِ وَرُسُلِهِ اَجْمَعِيْنَ اٰمِيْنَ رَبَّ الْعَالَمِيْنَ اَللّٰهُمَّ اَوْرِدْنَا حَوْضَهُ
وَاسْقِنَا بِكَأْسِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِغًا هَنِيْئًا لَا نَظْمَأُ بَعْدَهُ اَبَدًا وَاحْشُرْنَا
فِي زُمْرَتِهِ غَيْرَ خَزَايَا وَلَا نَاكِثِيْنَ وَلَا مُرْتَابِيْنَ وَلَا مَقْبُوْحِيْنَ وَلَا مَغْضُوْبًا
عَلَيْنَا وَلَا ضَالِّيْنَ كيفيت هفتم روايت كرد اسمعيل قاضي از امام احمد بن حنبل رحمه الله تعالى
كه مي فرستادي او صلوة را در نماز جنازه بر پيغمبر خدا بلكه بر جميع انبيا وملائكه مقربين صلى الله
٩٤ تعالى وسلم عليه وعليهم اجمعين پس بكفتي اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى اَنْبِيَائِكَ وَالْمُرْسَلِيْنَ وَمَلَائِكَتِكَ
الْمُقَرَّبِيْنَ وَاَهْلِ طَاعَتِكَ اَجْمَعِيْنَ مِنْ اَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِيْنَ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ كيفيت هشتم حافظ سخاوي رحمه الله تعالى كفت كه چون زائر بزيارت روضه
مطهره حضرت پيغمبر خدا صلى الله تعالى عليه وسلم در آيد آمده در مقابله وجه شريفاو صلى الله
٩٥ تعالى عليه وسلم بايستد وبكويد كه اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ
اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خِيَرَةَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا حَبِيْبَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْمُرْسَلِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ النَّبِيِّيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَائِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِيْنَ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا بَشِيْرُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَذِيْرُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِكَ الطَّاهِرِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلٰى اَزْوَاجِكَ الطَّاهِرَاتِ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَ
عَلٰى اَصْحَابِكَ اَجْمَعِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلٰى سَائِرِ الْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِيْنَ وَسَائِرِ
عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ جَزَاكَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنَّا يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ اَفْضَلَ مَا جَزٰى نَبِيًّا
عَنْ قَوْمِهِ وَرَسُوْلًا عَنْ اُمَّتِهِ وَصَلّٰى عَلَيْكَ كُلَّمَا ذَكَرَكَ الذَّاكِرُوْنَ وَكُلَّمَا غَفَلَ
عَنْ ذِكْرِكَ الْغَافِلُوْنَ وَصَلّٰى عَلَيْكَ فِي الْاَوَّلِيْنَ وَصَلّٰى عَلَيْكَ فِي الْاٰخِرِيْنَ افضل

والحمد والطيب ما صلى على احد من الخلق اجمعين كما استنقذنا بك من الضلالة
وبصّرنا بك من العمى والجهالة اشهد ان لا اله الا الله واشهد انك عبده
ورسوله وخيرته من خلقه واشهد انك بلغت الرسالة واديت الامانة
ونصحت الامة وجاهدت في الله حق جهاده اللهم آته نهاية ما ينبغي ان
يأمله الآملون پس ازان دعا کند برای نفس خود وبرای مؤمنین ومؤمنات پس
ازان سلام گوید بحضرت ابی بکر پس بحضرت عمر رضی الله تعالی عنهما ودعا خواهد از
درگاه خدای تعالی وچون اراده کند که باز گردد بعد فراغ از زیارت پس وداع نماید از قبر
شریف بمثل تسلیمات سابقه وضم نماید بآن این الفاظ را که وصلی الله علیه وسلم
افضل ما صلی علی احد من النبیین ورفع درجته فی علیین وآتاه الوسیلة
والمقام المحمود والشفاعة العظمى كما جعله رحمة للعالمين وهنّاه
بما اعطاه وزاده فينا منحه واولاه وتابع لديه مواهبه وعطاياه
واسعدنا بشفاعته يوم القيمة وكافاه عنا وجازاه واجزل مثوبته
ورفع درجته بما اداه الينا من رسالته وافاض علينا من نعمه وعلمنا
انه قريب مجيب انتهى کلام السخاوی رحمه الله تعالی کیفیت نهم روایت کرد ابن
ابی حاتم وغیری از عثمان بن عمر که گفت دیدم سفیان ثوری را رحمه الله تعالی بسیار
٩٦ از متبسها که شمار نکرده شود آنها را که میگفتی در وقت قیام خود از مجلس که صلی الله
وملائكته على محمد وعلى انبياء الله تعالى وملائكته کیفیت دهم روایت کرد
حافظ بیهقی رحمه الله تعالی که بدست دیده شد امام شافعی را رحمه الله علیه در خواب
پس گفته شد او را که چه کرد خدای تبارک وتعالی با تو گفت بیامرزید مرا پس گفته شد او را
که بچه سبب گفت به پنج کلمات که صلوة میفرستادی من با آنها بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم
٩٧ پس گفته شد او را که کدام اند آن کلمات گفت بودم من که میگفتم اللهم صل على محمد عدد
من صلى عليه وصل على محمد عدد من لم يصل عليه وصل على محمد كما امرت
ان يصلى عليه وصل على محمد كما تحب ان يصلى عليه وصل على محمد كما
تنبغي الصلوة عليه کیفیت یازدهم روایت کرده شده است از بعض صالحین که گفته
٩٨ هر شخصی که واقع شود در شدتی وکربتی پس بگوید اللهم صل على محمد النبي الامي
الطاهر الزكي صلوة تحل بها العقد وتفك بها الكرب وتکرار مینماید این
صلوة را آسان کرد از نحو سبحانه وتعالی کرب او را وشیخ عبدالحق دهلوی در جذب القلوب

بعد

بعد از لفظ الکرب زاید کرده است این الفاظ را صلوة تكون لك رضى ولحقه
اداء وعلى آله وبارك وسلم وگفته که خوانندهٔ این درود دل را روشن وسینه
را گشاده دارد ومهمات را مقضی کرده اند واین کیفیت را از حضرت غوث الثقلین
رضی الله عنه نقل کرده اند انتهی کیفیت دوازدهم روایت کرده شده است از یکی
از صالحین که گفت بود قرض لازم بر من مبلغ ده هزار ومن قدرت نداشتم بر ادای
چیزی ازان پس متحیر شدم بغایت والتجا آوردم بحضرت صاحب رسالت صلی الله تعالی
علیه وسلم پس دیدم آنحضرت را صلی الله تعالی علیه وسلم در خواب پس عرض کردم حال
خود را بروی واو علیه الصلوة والسلام فرمود مرا که برو بسوی ابن طولون واو را
سلام ما برسان واو را بگو که دهانیده است مرا پیغمبر خدا از تو مبلغ ده هزار گفتم که
یا رسول الله مرا نشانی باید که او مرا بسبب آن باور نماید فرمود که او را بگوئی که بدهد
اینمقدار به نشان آنکه تو صلوة میفرستی بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم در هر شبی
وقت خفتن ده هزار بار ودی شب گفته بودی صلوة را هشت هزار بار پس از آن
خواب بر تو غلبه کرد پس باند از تو دو هزار دیگر گفت که چون از خواب بیدار شدم رفتم
بسوی ابن طولون وگفتم او را که دهانیده است مرا پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم از
تو مبلغ ده هزار به نشان آنکه میگوئی تو صلوة را بر آنحضرت صلی الله علیه وسلم هر شبی
وقت خفتن ده هزار بار ودی شب گفتی صلوة را هشت هزار بار پس ازان خواب
بر تو غلبه کرد ماند از تو دو هزار دیگر پس شادمان گشت ابن طولون وداد
مرا ده هزار ... م وده هزار دیگر برای بشارت خواب مذکور پس گفتم من او را
که آن صلوتیکه تو هر شبی میفرستی چه کیفیت است گفت من در هر شبی میگویم ده
بار وقت خفتن این کیفیت را ودی شب مرا خواب غلبه کرد پس هشت بار گفتم ودو بار
٩٩ دیگر از من نشدند وکیفیت این است که اللهم صل على سيدنا محمد ن السيد الكامل
الفاتح الخاتم حاء الرحمة وميم المملكة ودال الدوام صلوة دائمة بدوام
ملكك وباقية ببقاء عزك لا نفاد لها دون علمك عدد ما كان وعدد
ما يكون وعدد ما هو كائن في ملكك الى يوم الدين ورضي الله تعالى
عن الصحابة اجمعين والحمد لله رب العالمين گفته اند بعضی علما رحمهم الله
که این قصه سابقه دلالت میکند بر آنکه یکمرتبه ازین کیفیت مساوی است بیک هزار
صلوة والله تعالی اعلم فصل پنجم در بیان آنکه افضل جمیع کیفیات صلوات کدام

کیفیت است وبیان اختلاف علما در آن بدانکه اختلاف کرده اند علما رحمهم الله
تعالی در بیان افضل کیفیات صلوة بر دوازده عدد قول قول اول آنکه امام
نووی در روضه خود گفته که صواب آنست که افضل کیفیات صلوات صلوة
تشهد است تا آنکه اگر شخصی سوگند خورد که او فرستد بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی
علیه وسلم صلواتی را که افضل باشد از جمیع صلوات پس طریق خروج او از عهده
سوگند آن باشد که صلوة تشهد بگوید کذا ذکره السخاوی فی القول البدیع والقسطلانی
فی المواهب وذکر کرده اند علما رحمهم الله تعالی در افضلیت صلوة تشهد وجوه اربعه را
وجه اول حافظ سخاوی گفته که استدلال گرفته شده است بر افضلیت این صلوة به
تعلیم آنحضرت صلی الله تعالی علیه وسلم صلوة تشهد مر بسیاری را از صحابه کرام که
سؤال نموده اند وگفتند که یا رسول الله چگونه گوییم ما صلوة را بر تو آنحضرت تعلیم کرد
ایشانرا صلوة تشهد وظاهر است که آن حضرت اختیار نماید برای نفس خود مگر
صلوتی را که افضل واشرف باشد انتهی وجه دویم آنکه شیخ عبدالحق دهلوی
در جذب القلوب گفته که بین دلیل گرفته اند علما رحمهم الله تعالی بر افضلیت صلوة
تشهد بآنکه چون نماز افضل حالات بنده است پس لابد لجد در وی مروی شده
باشد از کیفیات افضل واشرف باشد انتهی وجه سیوم آنکه صحیح الذی پیغمبر
خدا صلی الله تعالی علیه وسلم بنفس نفیس خود در نماز خود همین صلوة را چنانکه
بتصریح واقع شده است بآن در حدیثی که روایت کرده است آنرا امام شافعی در ام
وحافظ بیهقی در سنن کبیر از حضرت کعب بن عجره رضی الله تعالی عنه که گفت کان
100 رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول فی الصلوة اللهم صل علی محمد وآل محمد کما صلیت
علی ابراهیم وآل ابراهیم وبارک علی محمد وآل محمد کما بارکت علی ابراهیم وآل ابراهیم
انک حمید مجید وظاهر است که لفظ کان بظاهر خود افاده کند دوام واستمرار را
یا استیعاب اکثر اوقات را مادام که قایم نگردد بر نفی آن دلیلی صارف پس لاجرم
صلوتی که ملفوظ آنحضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بنفس نفیس خود در اکثر اوقات
در حالة صلوة بود افضل باشد از سایر کیفیات وجه چهارم آنکه علامه زاهدی
در مجتبی ودر قنیه وعینی در شرح هدایه افاده نمود که الفاظ صلوة تشهد نازل
گشته بودند با حضرت جبرئیل علیه السلام از نزد حضرت رب العزة جل شأنه
پس لاجرم آن افضل باشد از سایر صلوات والله تعالی اعلم وعلامه تاج الدین سبکی

رحمه الله

رحمه الله تعالی در طبقات خود از والد شریف خود نقل نموده که گفت احسن
کیفیاتی که صلوة گفته شود بآنها بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم کیفیت تشهد است
هر که بکیفیت تشهد درود فرستد پس بتحقیق که او درود فرستاد بر پیغمبر خدا
صلی الله تعالی علیه وسلم بر وجهی که بها مأمور شده است یقینا ودریافت ثوابی را
که موعود است بر صلوة نبوی تحقیقا پس گفت که بودی والد من که سست نمیگشتی
زبان او از گفتن صلوة تشهد انتهی کلام السبکی وشیخ عبدالحق دهلوی در جذب
القلوب گفته که صلوة تشهد در احادیث صحیحه بر کیفیات متعدد وارد شده وهر
کدام در حصول مقصود کافی ووافی است واظهر واشهر درین باب این صیغه است
که اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم وبارک علی محمد
وعلی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید انتهی وعلامه شمس الدین
محمد بن محمد بن محمد بن جزری در حصن حصین خود در کیفیات صلوة تشهد این کیفیت
را ذکر نموده که اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک
حمید مجید اللهم بارک علی محمد وعلی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید
ودر آخر این کیفیت علامت ع کرده وشیخ علی قاری در شرح حصن گفته که روایت
کرده است این صلوة را جماعه یعنی اصحاب صحاح سته از کعب بن عجره رضی الله تعالی عنه
وهمین است اصح الفاظ صلوة وافضل آن واکمل آن پس باید که محافظت نموده شود
بر آن در نماز وغیر آن انتهی قول دویم آنکه حکایت کرد علامه رافعی از ابراهیم مروزی رحمه
الله تعالی که کسی که سوگند خورد بر فرستادن افضل صلوات او بیرون آید از عهده سوگند
101 بگفتن این صلوة که افضل کیفیات است اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کلما ذکره الذاکرون
وکلما غفل عن ذکره الغافلون وعلامه نووی گفته که اول کسی که استعمال نمود این کیفیت
امام شافعی بود قول سیوم آنکه قاضی حسین که یکی از علماء شافعیه است در تعلیق خود
گفته که طریق خروج از عهده سوگند مر کسی را که سوگند خورد بر فرستادن افضل صلوات
102 آن بود که گوید اللهم صل علی محمد کما هو اهله ومستحقه وحافظ سخاوی گفته که قایل شده اند
بافضلیت این کیفیت بعضی علما غیر قاضی حسین نیز انتهی قول چهارم آنکه علامه بارزی
103 رحمه الله تعالی گفته که نزد من آنست که بیرون آید از عهده سوگند بآنکه بگوید اللهم صل
علی محمد وعلی آل محمد افضل صلواتک عدد معلوماتک از جهت آنکه این کیفیت
ابلغ است از سایر کیفیات پس افضل باشد از سایر آنها قول پنجم آنکه نقل کرده است

علامه مجد الدین فیروزآبادی رحمه الله تعالی از بعضی علما رحمهم الله تعالی که اکر
کسی سوکند خورد بر آنکه او فرستد افضل صلوة را بر پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم
۱۰۴ او بکوید که اللهم صل علی سیدنا محمد ن النبی الامی و علی کل نبی و ملک
و ولی عدد الشفع و الوتر و عدد کلماتک التامات المبارکات قول
شانزدهم آنکه نقل کرده شده است از بعضی علماء رحمهم الله تعالی که طریق خروج
۱۰۵ از عهدهٔ سوکند آنست که بکوید اللهم صل علی محمد عبدک و نبیک و رسولک
النبی الامی و علی آله و ازواجه و ذریته و سلم عدد خلقک و
رضی نفسک و زنة عرشک و مداد کلماتک حافظ سخاوی رحمه الله
تعالی کفته که میل نموده است بجانب این کیفیت شیخ ما رحمه الله که کفت این کیفیت ابلغ
است قول هفدهم آنکه علامه مجد الدین فیروزآبادی کفته که بعضی علما اختیار نموده اند
۱۰۶ از کیفیات صلوات این کیفیت را که اللهم صل علی محمد و علی آل محمد صلوة دائمة
بدوامک قول هشتم آنکه نیز علامه مجد کفته که اختیار کرده اند بعضی از علماء
۱۰۷ از کیفیات صلوة این را که اللهم یا رب محمد و آل محمد صل علی محمد و آل محمد و
اجز محمدا صلی الله علیه وسلم ما هو اهله قول نهم آنکه شیخ الاسلام حافظ
ابن حجر عسقلانی رحمه الله تعالی کفته که آنچه راه می نماید دلیل بسوی او آنست که خروج
از عهدهٔ سوکند بفرستادن افضل صلوات حاصل کردد بدین کیفیت که مروی است از حدیث
حضرت ابی هریره رضی الله تعالی عنه که کفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم که
۱۰۸ هر کسی که شاد کند او را که به پیماید اجر خود را به پیمانهٔ بزرکتر پس کو بکوید که اللهم صل
علی محمد ن النبی و ازواجه امهات المؤمنین و ذریته و اهل بیته کما صلیت علی ابراهیم
انک حمید مجید و پیشتر ذکر این صلوة در کیفیت بیستم از فصل اول کذشته بود قول دهم
آنکه علامه کمال دمیری در کتاب الدیات از شرح منهاج نقل نموده است قصه را که افاده
۱۰۹ میکند که افضل کیفیات صلوات این است اللهم صل علی سیدنا محمد ن الذی ملاءت قلبنا من
جلالک و عیننا من جمالک فاصبح فرحا مسرورا مؤیدا منصورا و ذکر آن قصه پیشتر در
کیفیت چهارم از فصل دوم کذشته بود قول یازدهم آنکه حافظ سخاوی کفته که ذکر
کرده است علامه محقق مدقق کمال الدین ابن الهمام رحمه الله تعالی که این است افضل کیفیات
صلوات و بدرستی که هر چه ذکر کرده شده است از سائر کیفیات صلوات موجود است
۱۱۰ در وی یعنی از روی ثواب و آن این است که اللهم صل ابدا افضل صلواتک علی

سیدنا

سیدنا عبدک نبیک و رسولک محمد و آله و سلم علیه تسلیما کثیرا شرفا و تکریما
و انزله المنزل المقرب عندک یوم القیمة قول دوازدهم آنکه شیخ عبد الحق در
جذب القلوب کفته که بعضی علما تعیین می نمایند افضل صلوات را و میکویند که هر چه مشتمل
بود بر مبالغه و تاکید از روی کمیت و کیفیت ابلغ و اکمل بود از غیر خود انتهی فائده حسنه
باید دانست که حافظ سخاوی رحمه الله تعالی بعد ذکر اختلاف علما در افضل کیفیات صلوات
ذکر کرده است کیفیتی را که جمع میکند میان بسیاری از کیفیات ماثوره و کفته که لا باس است
۱۱۱ اکر کفته شود که اللهم صل و بارک و ترحم علی محمد عبدک و رسولک النبی الامی
سید المرسلین و امام المتقین و خاتم النبیین امام الخیر و قائد الخیر و رسول
الرحمة و علی ازواجه امهات المؤمنین و ذریته و اهل بیته و آله و اصهاره
و انصاره و اشیاعه و محبیه کما صلیت و بارکت و ترحمت علی ابراهیم و علی آل
ابراهیم فی العالمین انک حمید مجید و صل و بارک و ترحم علینا معهم افضل
صلواتک و ازکی برکاتک کلما ذکرک الذاکرون و غفل عن ذکرک الغافلون
عدد الشفع و الوتر و عدد کلماتک التامات المبارکات و عدد خلقک و
رضی نفسک و زنة عرشک و مداد کلماتک صلوة دائمة بدوامک اللهم
ابعثه یوم القیمة مقاما محمودا یغبطه به الاولون و الآخرون و انزله
المقعد المقرب عندک یوم القیمة و تقبل شفاعته الکبری و ارفع درجته
العلیا و آته سؤله فی الآخرة و الاولی کما آتیت ابراهیم و موسی اللهم
اجعل فی المصطفین محبته و فی المقربین مودته و فی الاعلین ذکره و اجزه
عنا ما هو اهله خیر ما جزیت نبیا عن امته و اجز الانبیاء کلهم خیرا
صلوات الله و صلوات المؤمنین علی محمد ن النبی الامی السلام علیک ایها
النبی و رحمة الله و برکاته و مغفرته و رضوانه اللهم ابلغه منا السلام
و اردد علینا منه السلام و اتبعه من امته و ذریته ما تقر به عینه
یا رب العالمین انتهی کلام الحافظ السخاوی و لفظ لا باس که در کلام او واقع شده
دلالت میکند بر آنکه خواندن هر کیفیتی را از کیفیات ماثوره جدا از یک دیکر اولیتر است
از جمع کردن کیفیات کثیره در کیفیت واحده و تائید میکند اولویت آنرا آنکه علامه ابن مسند
رحمه الله تعالی کفته که بودم من در ایام جوانی خود که جمع میکردم در میان بعضی کیفیات
صلوة و میکفتم که اللهم صل و بارک و سلم علی محمد و علی آل محمد کما صلیت و بارکت و سلمت علی ابراهیم

وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید پس گفته شد مرا در جواب من که آیا تو یعنی فصیح تر وبا دانند
تر بمعانی کلم وجوامع فصل خطاب از پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وسلم پس استغفار نمودم
از ما مضی ورجوع نمودم از اجمال بسوی تفصیل انتهی کلامه والله تعالی اعلم فایده حسنه
ایضا حافظ سخاوی رحمه الله تعالی در قول بدیع گفته که پرسیده شد شیخ ما را یعنی
حافظ ابن حجر عسقلانی را رحمه الله تعالی که آیا افضل صیغه صلوة بلفظ خبرست که صلی
الله علی محمد یا بلفظ طلب که اللهم صل علی محمد جواب داد که افضل آنست که بصیغه طلب باشد
چه همو نست وارد در اخبار که تعلیم میفرمود آنحضرت صلی الله تعالی علیه وسلم مر صحابه را
یعنی عقب تشهد وغیر آن وگفت بگوئید اللهم صل علی محمد وظاهر ست که او تعلیم نکند ایشان را
مگر طریق افضل پس باز پرسیده شد شیخ ما را که پس بچه سبب اطباق کرده اند اصحاب تحدیث
از قدیم وحدیث بر آنکه چون می نویسند ایشان صلوة را بر اسم شریف می نویسند از بصیغه
خبر چنانکه صلی الله علیه وسلم یا علیه الصلوة والسلام ویافته نمی شود در کتب ایشان غیر
این طریق جواب داد که سبب آن آنستکه ما مور شده ایم ما بافشاء علم وتحدیث مردم
بوجهی که ایشان بفهمند ومجتمع می شوند نزد قراءت کتب حدیث خواص وعوام بلکه عوام
بسیار ترند پس چون ترسیده شد از ایشان که مبادا بفهمند از صیغه طلب که مگر صلوة
از حضرت حق جل ذکره هنوز موجود نشده وما میخواهیم از وی تعالی حصول آن از برای
آنحضرت پس آورده شد صیغه خبر را که متبادر گردد از آن بسوی افهام آن عوام
حصول صلوة از حق سبحانه وتعالی واین صیغه خبر با وجود آنکه دور میکند این عوام را
از مثل این وهم مع ذلک متضمن ست مر طلب را نیز که مامور شده ایم ما بآن در خبر انتهی
ماذکره السخاوی نقلا عن شیخه والله سبحانه وتعالی اعلم ولا حول ولا قوة الا بالله
العلی العظیم . وصلی الله تعالی علی سیدنا
محمد وآله وصحبه اجمعین والحمد لله
رب العالمین ٥
تمت الرسالة
٥

بدانکه شیخ عبد الحق دهلوی رحمه الله تعالی در رساله خود مسماة به جذب القلوب
الی دیار المحبوب آورده که اکابر سلف وخلف انشاء صیغ بلیغه وکلمات بالغه از
١١٢ صلوة نموده اند وبعضی از انها مذکور میگردد از انهاست این صیغه اللّهمّ صلّ علی محمّد فی
الأوّلین وصلّ علی محمّد فی الآخرین وصلّ علی محمّد فی النّبیّین وصلّ
علی محمّد فی المرسلین وصلّ علی محمّد فی الملإ الأعلی إلی یوم الدّین
اللّهمّ أعط محمّدا الوسیلة والفضیلة والشّرف والدّرجة
الرّفیعة وابعثه مقاما محمودا اللّهمّ آمنت بمحمّد ولم أره فلا تحرمنی
فی الجنان رؤیته وارزقنی صحبته وتوفّنی علی ملّته واسقنی من
حوضه شرابا مریئا سائغا هنیئا لا أظمأ بعده أبدا إنّک علی کلّ
شیء قدیر اللّهمّ بلّغ روح محمّد وآله منّا تحیّة وسلاما اللّهمّ و
کما آمنت به ولم أره فلا تحرمنی فی الجنان رؤیته تلمسانی از نیسابوری
نقل کرده که عطاء گفته است که هر که این صیغه را سه بار بوقت صبح وسه بار
بوقت شام گوید منهدم شود بناء ذنوب او ومحو گردد خطایا او ودایم گردد
سرور او ومستجاب گردد دعاء او وداده شود آمال او واعانت کرده شود
او را بر اعدا وتوفیق داده شود بر اسباب خیر ورفیق گردد مر پیغمبر خدا را صلی
١١٣ الله علیه وسلم در بهشت اعلی واز انهاست این صیغه اللّهمّ صلّ علی محمّد
وعلی آل محمّد کما أنت أهله گفته اند بعضی علما که این افضل صیغ صلوات
وارد آنهاست که امام نووی رحمه الله تعالی میگوید باید که مصلی آنچه در احادیث
صحیحه از کیفیات مخصوصه آمده است همه را جمع کند وبخواند تا ثواب جمیع صیغ
١١٤ ماثوره را دریافته باشد وآن مجموع اینست اللّهمّ صلّ علی محمّد عبدک و
رسولک النّبیّ الأمّیّ وعلی آل محمّد وأزواجه أمّهات المؤمنین وذرّیّته
وأهل بیته کما صلّیت علی إبراهیم وعلی آل إبراهیم فی العالمین إنّک
حمید مجید وبارک علی محمّد عبدک ورسولک النّبیّ الأمّیّ وعلی آل
محمّد وأزواجه أمّهات المؤمنین وذرّیّته وأهل بیته کما بارکت علی
إبراهیم وعلی آل إبراهیم فی العالمین إنّک حمید مجید وکما یلیق بعظیم
شرفه وکماله ورضاک عنه وکما تحبّ وترضی له عدد معلوماتک و
مداد کلماتک ورضا نفسک وزنة عرشک أفضل صلوة وأکملها وأتمّها

كلما ذكرك الذاكرون و غفل عن ذكرك الغافلون و سلم تسليما كذلك
١١٥ و علينا معهم ٥ و از آنهاست این صیغه صلی الله علی محمد و آله و سلم
صلوة و سلاما ما هو اهلها بخوانند این درود در وقت جمع امر واقع شده و ازانها
١١٦ این صیغه اللهم صل علی محمد و علی آل محمد صلوة انت لها اهل و بارک
و سلم این درود بحسن قبول و عز ورود مخصوص گشته و بصعد اجابت رسیده
آورده اند که یکی از زائران که مقبول درگاه بود باتحاف تحفهٔ این صلوة اقامت
داشت خواص فرمودند که چند گاه دیگر باش که این درود تو خوش آمده است و
١١٧ از انهاست این صیغه اللهم صل علی محمد معدن الجود و الکرم و منبع العلم
والحکم و علی آله و اصحابه و سلم این صیغه در این سلسلهٔ شریف متعارف و
١١٨ و مشهور است و از آنهاست این صیغه اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آل سیدنا
محمد ن النبی الامی الذی ارسلته رحمة للعالمین و اصطفیته علی الخلائق
اجمعین عدد ما سوه علمک و ملاء ما فی علمک و زنة ما فی علمک و عدد
خلقک و عدد کل ذرة اضعافا مضاعفة فی ذلک الف مرة فی کل نفس
و لمحة و لحظة و طرفة یطرف بها اهل السموات و الارض و علی آله و
صحبه و سلم ٥ و از آنهاست این صیغه که روایت کرده شده است او را از وهب
١١٩ بن ورد رحمه الله تعالی اللهم اعط محمدا افضل ما انت مسئول له الی یوم
١٢٠ القیامة و از آنهاست این صیغه اللهم صل علی محمد ما اختلف الملوان
و تعاقب العصران و تکرر الجدیدان و استقبل الفرقدان و بلغ
روحه و ارواح اهل بیته منا التحیة و السلام ٥ و از آنهاست این صیغه
١٢١ اللهم صل علی محمد بعدد اوراق الاشجار و بعدد اقطار الامطار
و بعدد دوات البراری و البحار و علی آله و صحبه و سلم ٥ و از آنهاست
١٢٢ این صیغه اللهم صل علی سیدنا محمد بعدد کل ذرة الف الف مرة و علی
آله و صحبه و سلم ٥ و فضیلت این درود از اکابر منقول است و از آنهاست
١٢٣ این صیغه اللهم صل علی محمد عدد ما خلقت و ذرات و برات و عدد
کل نظرة نظرت من سمائک الی ارضک من حین خلقت الدنیا الی یوم
١٢٤ القیامة الف مرة و علی آله و صحبه و سلم ٥ و از آنهاست این صیغه اللهم
صل علی محمد و علی آل محمد بعدد اسمائک الحسنی و بعدد کل معلوم لک ٥

وازانهاست

١٢٥ و از آنهاست این صیغه اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آل سیدنا محمد صلوة تکون
لک رضا و لحقه اداء و اعطه الوسیلة و الفضیلة و الدرجة الرفیعة و
ابعثه مقاما محمودا و اجزه عنا افضل ما جزیت نبیا عن امته و صل علی
جمیع اخوانه من النبیین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین و علی جمیع
الانبیاء و المتقین و علی جمیع ملائکتک من اهل السموات و الارضین
و علی جمیع عبادک الصالحین و علینا معهم یا ارحم الراحمین قرائت این
١٢٦ صلوة بعد از نماز صبح در کتب مشائخ آمده و از آنهاست این صیغه اللهم صل و
سلم و بارک و کرم علی سیدنا و نبینا محمد عبدک و رسولک النبی الامی
نبی الرحمة و شفیع الامة الذی ارسلته رحمة للعالمین و علی آله و اصحابه
و اولاده و ذریته و اهل بیته الطیبین الطاهرین و علی ازواجه
الطاهرات امهات المؤمنین افضل صلوة و ازکی سلام و انمی برکة عدد
ما فی علمک و زنة ما فی علمک و ملاء ما فی علمک و مداد کلماتک و مبلغ
رضاک و صل و سلم و بارک و کرم کذلک کله افضل صلوة و ازکی سلام
و انمی برکات علی جمیع الانبیاء و المرسلین و علی آله و ازواجه و
اصحاب کل منهم و التابعین و علی کل ولی الله فی العالمین و سائر المؤمنین
من الاولین و الآخرین عدد ما علم الله و زنة ما علم الله و ارحمنا الهنا
بجز منهم اجمعین و اشفنا و عافنا من کل آفة و عاهة و اعف عنا و عاملنا
بلطفک الجمیل و لا تسلط علینا بذنوبنا من لا یرحمنا برحمتک یا ارحم الراحمین
روایت کرده شده است از بعض صالحین که هر که مواظبت کند برین صلوة نجات دهد
او را خدای تعالی از هر نازله و حفظ کند او را از هر حادثه و اجازت داده اند مرا
١٢٧ بقرائت آن بعض مشائخ محدثین و از آنهاست این صیغه اللهم صل و سلم علی
محمد سیدنا و مولانا و شفیعنا و ملاذنا و ملجانا و علی آله و اصحابه و اولاده
و ذریته و ازواجه و اهل بیته و اتباعه و اشیاعه صلوة ناشئة من
معدن السر الذی بینک و بینه و لا یعلمه احد الا انت او هو و بارک و کرم
و شرف و عظم و مجد حسب قربه و درجته عندک و مقدار اکرامک و
محبتک له اللهم صل و سلم علیه و علی آله عدد کل علم علمته ایاه و کل
فضل خصصته به و کل نعمة انعمتها علیه صلوة جامعة لجمیع المراتب

وشاملة لكل الدرجات وعام
بين ان يتصور وما لا
يتصور وما يظهر على احد وما لم يظهر اللهم صل وسلم على سيدنا محمد
عبدك ورسولك ونبيك وحبيبك وخليلك وصفيك ونجيك و
ذخيرتك وخير خلقك الذي ارسلته رحمة للعالمين وهاديا للضالين
وشفيعا للمذنبين ودليلا للمتحيرين وطريقا للعارفين واماما للمتقين
ونورا للمستبصرين وراحما على المساكين وبشيرا للمطيعين ونذيرا للعاصين
ورؤفا ورحيما بالمؤمنين الذي نورت قلبه وشرحت صدره ورفعت
ذكره وعظمت قدره واعليت كلمته وايدت دينه واثبت يقينه ورحمت
امته وعممت بركته اللهم صل وسلم عليه صلوة بها تنور القلوب وتغفر الذنوب
وتستر العيوب وتكشف الكروب وتفرج الهموم وتزيل الغموم وتدفع البلاء
وتنزل الشفاء وتسهل الامور وتشرح الصدور وتوسع القبور وتيسر
الحساب وتعلم الكتاب وتثقل الميزان وتهيئ الجنان وتعد اللقاء وتتم النعماء
صلوة تصلح الاحوال وتفرغ البال وتصفي الوقت وتجنب المقت صلوة تعم
بركاتها وتحيط كراماتها وتشيع انوارها وتظهر اسرارها موجبة للسداد
وباعثة على الرشاد ومانعة عن الضلال رافعة للاختلال محصلة للكمال صلوة
لا تدع خيرا من خيرات الدنيا والآخرة الا حصلتها ولا تترك كمالا من كمالات
الظاهر والباطن الا اتمتها واكملتها صلوة دائمة متصلة باقية غير منقطعة
واقعة بلسان الحال والقال مؤدية جميع الحقوق في جميع الاحوال صلوة
راضية مرضية كاملة مكملة تامة متممة متمية مقبولة مشمولة
جليلة جزيلة نورا سرورا بهاء ضياء سناء شفاء غناء علما عملا
حالا ذوقا اولا آخرا ظاهرا باطنا برحمتك وفضلك وجودك وعنايتك
وولايتك وحمايتك يا اله العالمين ويا خير الناصرين ويا ارحم الراحمين
ويا اكرم الاكرمين ويا غياث المستغيثين الى يوم الدين من ازل الازال
الى ابد الابدين وآخر دعواهم ان الحمد لله رب العالمين غالب كمالات دیده
درود بلکه کمالات در بعضی زیارات حضرت سید کائنات علیه افضل الصلوات والتسلیمات
بعضی از عرفا بعنوان تضرع وانکسار وحضور فائض الانوار آن حضرت صلی الله علیه
وسلم بصفت ذوق وتواجد انشا نموده مخلوله امید که مسموع سمع ... آنحضرت شده

بلغه

باشد ۱۲ اسه کذا ذکر ذلک من جذب القلوب الی دیار المحبوب للشیخ عبد الحق الدهلوی
رحمه الله تعالی رحمة واسعه و علامه محمد وم عمر مؤمن رحمه الله تعالی
در رساله خود که در جمع کیفیات صلوات ماثوره نموده آورده که
بسم الله الرحمن الرحیم بدانکه صلوة بر دو نوع است یکی آنست
که بعضی صیغها از سرور کائنات صلی الله علیه وسلم وارد شده یعنی خود بآن عبارت
خوانده اند ونوع دیگر آنست که تصنیف آن صیغها از اهل کشف وصاحبان ولایت شده
آن نوع نیز بر دو قسم است یکی آنکه بعضی صیغها در صحبت روحانی حضرت رسالت پناه
صلی الله علیه وسلم بسمع شریف آنحضرت رسانیده اند وآن سرور عالم خوش کرده
قبول فرموده اند ودر حق آن صیغه صلوة خاصیتی اعلام بخشیده اند چنانچه براهل
علم روشن است که در حق صیغه محمد السابق للخلق نوره فرموده اند که یکبار خواندن
برابر ده هزار است وقسم سیوم که علما تصنیف کرده اند اما بسمع آن حضرت نرسیده
این درجه لحیز است که صحبت حضرت ایشان را میسر نشده اما از اجر خالی نیست باب
اول در بیان صیغهای واردات که از آنحضرت است می باید که مؤمن بغیر صیغه وارده
نخواند چونکه بصیغه وارده چند نفع دارد اول بخواندن آن سنت قولیه بجا می آید دوم
نفع افضل که برای خود خواسته بود للک بواسطه این علی حاله بر آن سرور راجع شود
وآن فضیلت ده چند بر انکس نازل می شود سیوم اجابت بواردات موعود است بدانکه صلوة
التحیات از جمیع واردات افضل است اما صیغه آن صلوة که امام المسلمین ابو حنیفه مختار
داشته اگر کسی سوگند کرد که صلوتی افضلتر بحضرت صلی الله علیه وسلم بخواند پس باید
۱۲۸ که بخواند صلوات التحیات که سوگند بر و نیفتد صیغه دوم از واردات هر که هر صباح بعد
از نماز فجر خوانده بر سبیل ورد او صد بار این صلوة بخواند بعده در مهمات خود شود
در تمام روز خیر و برکت وجمعیت دینی و دنیوی روزی گردد وهیچ کارش ضایع نشود
۱۲۹ صلوات این است اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کلما ذکره الذاکرون وکلما سهی عنه الغافلون
۱۳۰ وعلی آل محمد وبارک وسلم صیغه سیوم از واردات اللهم صل علی محمد کما هو اهله
ومستحقه اگر کسی را امری دشوار پیش آید بعد از خفتن مردم وضو تازه سازد
ودر موضع پاک نشسته هزار بار صلوة مذکور با بسم الله بخواند بعده هزار بار
کلمه طیب نیز با بسم الله بحضور دل بخواند بعده مطلبی که داشته باشد از حضرت
ارحم الراحمین سوال کند انشاء الله تعالی محروم نخواهد شد بجربت صیغه چهارم

١٣١ از واردات اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد بعدد معلوماتک وسلم تسلیما کذلک
ودر لفظ عدد واو نیز آمده ست وهر عملی که در اول وآخر او ده بار این صلوة
بخواند آن عمل پیش حق سبحانه وتعالی قبول افتد ودر این صیغه اللهم صل علی محمد افضل
صلواتک برابر ده هزار باشد که از وارد است وچون عدد معلوماتک گوید از
١٣٢ حد عدد در گذشت هزار وده هزار داخل عدد وشمار ست صیغه پنجم از واردات
اللهم صل علی محمد النبی الامی وعلی کل نبی وملک وولی عدد الشفع والوتر وعدد
کلمات ربنا التامات المبارکات هر که این صلوة بعد از هر نماز سه بار ورد نماید
هر معامله بنده که با فرشته می افتد آنکس را آسان شود چنانکه کتابت نامه اعمال وقبض
روح وسؤال قبر وغیر ذلک وروز قیامت اگر آنکس بعمل خویش خلاص میشود فهو
المراد ولا انبیاء واولیاء وملائکه در حق او شفاعت کرده خلاص سازند
١٣٣ صیغه ششم از واردات اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ
وَرَسُولِكَ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّاتِهِمْ عَدَدَ
خَلْقِكَ وَرِضَاءَ نَفْسِكَ وَزِنَةَ عَرْشِكَ وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ اگر بعد
از نماز ظهر وعصر هر روز سه بار لازم ودر روز جمعه بعد از نماز
نفت هفت بار هر صیغه صلوة که خواندش از وی میسر نشود در نامه
ثواب آنکس بنویسانند که گویا تمام صلوات او را عنایت فرماید صیغه هفتم
١٣٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً دَائِمَةً بِدَوَامِكَ اگر پنجاه
بار در شب وپنجاه بار در روز ورد کند نفس در طاعت الهی وتوفیق
کاهل نشود واز خوف زوال ایمان ایمن گردد وچون این صیغه شغل
بسیار کند دیدار مبارک محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم روزی گردد باید
که پانصد بار در هر شب وهزار بار در شب جمعه ورد شاید صیغه هشتم
١٣٥ از واردات اَللّٰهُمَّ يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ
مُحَمَّدٍ وَاجْزِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا هُوَ اَهْلُهُ وشیخ محقق ابن
همام شارح صاحب فتح القدیر مجتهد نهم صد در مذهب امام ابو حنیفه
میفرماید که هر صیغه وکیفیت که در باب صلوات وارد ست در این صیغه
١٣٦ موجود ست وجامع جمیع مضمونات است اَللّٰهُمَّ صَلِّ اَبَدًا اَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ
عَلٰى سَيِّدِنَا عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَاٰلِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا وَزِدْهُ

تَشْرِيفًا وَاَنْزِلْهُ الْمَنْزِلَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اگر هر روز صد بار
بخواند ورد سازد قرض او حق تعالی ادا کند قصه دراز مهتر عیسی وزیر مذکور
١٣٧ که قرض دار باین مشغول شود اگر صیغه صلوة اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تَكُونُ لَكَ
رِضَاءً وَلِحَقِّهِ اَدَاءً بعد از نماز فجر وشام سی وسه بار لازم گیرد در میان
قبر مبارک وقبر این کس طاقچه گشاده می شود که راحت از آن روضه شریفه باین
١٣٨ خواننده نصیب گردد وصیغه صلی الله علی محمد وآله وسلم اگر بلفظ سیدنا بگوید بهتر ست
وچنان بخواند که بر لام سلم زبر شود وبر میم نیز زبر شود وسکون وجزم نخواند واین
صلوة در خواندن خورد ودر اجر بزرگ تر از همه ست اگر پانصد بار هر روز وشب
ورد کند خواه صد بار بعد از هر نماز خواه یکجا پانصد بار بخواند در هر دو جهان محتاج
نشود واگر در شب جمعه هزار بار ورد سازد امید که بلقاء مبارک حضرت سرور
عالم صلی الله علیه وسلم مشرف شود باب دویم در بیان صیغهائی که در حضور
حضرت سرور کائنات علیه افضل الصلوات واکمل التحیات اکابر اهل محبت اوکذرانیده
١٣٩ وبدرجه قبول ورود یافته اند یکی از آن صیغه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْاَوَّلِينَ وَصَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْاٰخِرِينَ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي النَّبِيِّينَ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْمُرْسَلِينَ وَصَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَاءِ الْاَعْلٰى اِلٰى يَوْمِ الدِّينِ وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ اَجْمَعِينَ اَللّٰهُمَّ اَعْطِ
مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالشَّرَفَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ اَللّٰهُمَّ اٰمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ
وَلَمْ اَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي فِي الْجِنَانِ رُؤْيَتَهُ وَارْزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَتَوَفَّنِي عَلٰى مِلَّتِهِ وَ
اسْقِنِي مِنْ حَوْضِهِ شَرَابًا مَرِيئًا سَائِغًا هَنِيئًا لَا نَظْمَاءُ بَعْدَهَا اَبَدًا اِنَّكَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اَللّٰهُمَّ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ مِنِّي تَحِيَّةً وَسَلَامًا اَللّٰهُمَّ وَكَمَا اٰمَنْتُ بِهِ وَلَمْ
اَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي فِي الْجِنَانِ رُؤْيَتَهُ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اگر بعد از نماز فجر سه
بار وبعد از شام نیز سه بار ورد کند هفت فایده در حسن التوسل مذکور ست اول
عفو گناه وبلندی درجات وخلاصی از آتش ومحبت رسول وموت با ایمان ویاری بر دشمن
ودر بهشت رفیق با سرور عالم وشب جمعه یازده بار ورد کند نفع بسیار ست صیغه دویم
١٤٠ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ السَّابِقِ لِلْخَلْقِ نُورُهُ الرَّحْمَةِ لِلْعَالَمِينَ ظُهُورُهُ عَدَدَ مَنْ
مَضٰى مِنْ خَلْقِكَ وَمَنْ بَقِيَ وَمَنْ سَعِدَ مِنْهُمْ وَمَنْ شَقِيَ صَلٰوةً تَسْتَغْرِقُ الْعَدَّ وَتُحِيطُ
بِالْحَدِّ صَلٰوةً لَا غَايَةَ لَهَا وَلَا اِنْتِهَاءَ وَلَا اَمَدَ لَهَا وَلَا اِنْقِضَاءَ صَلَوَاتِكَ الَّتِي صَلَّيْتَ
عَلَيْهِ صَلٰوةً دَائِمَةً بِدَوَامِكَ وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ كَذٰلِكَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى ذٰلِكَ یکبار خواندن

این صیغه برابر ده هزار است و بخواندن ده بار یک لک اگر صبح و شام سه بار ورد سازد
در قبر و حشر و جمیع معاملات آسان کردد اگر سه بار بعد هر وقت نماز بر انگشت بدهد و بر
دو چشم بمالد روشنائی زیاده کردد و برای درد چشم که هیچ دارو دفع نشود هفت بار بخواند
بر دو چشم بدمد درد چشم دفع شود برکت این صلوة و اگر مرضی داشته باشد صحت یابد
پیدا شود و اگر هزار بار در شب جمعه لازم کیرد جمال حضرت سرور عالم صلی الله علیه و سلم
در خواب بیند و جوب یکی صلوة سیدنا السابق و دویم سید الاولین صبح و شام سه بار لازم
١٤١ است رها کردن و کذا اشتباه نباید و صیغه سیوم صلوة تنجینا در غرق کشتی خلاصی است
من قرء فی کل هم و نازلة و بلیة الف مرة فرج الله عنه و ادرک ما موله و برای دفع اندوه
و بلا و مصیبت هزار بار بخواند خلاص یابد و هر مطلب حاصل شود و برای حصول مراد بعد از
نماز عشا دو رکعت نماز نیت کند در هر رکعت بعد از فاتحه یازده بار سورهٔ اخلاص و بعد
از سلام صد بار این صلوة بخواند خدا تعالی هیچ امر از بی لزوم ضایع نکند و با سانی جمله
کارها میسر کردد که بسعی این بنده هرکز نشود و خواننده این صلوات هرکز بدبخت نباشد
١٤٢ صیغه چهارم اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ صَلّٰی عَلَیْهِ مِنْ خَلْقِکَ وَصَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ
مَنْ لَمْ یُصَلِّ عَلَیْهِ وَصَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ کَمَا اَمَرْتَنَا بِالصَّلٰوةِ عَلَیْهِ وَصَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ کَمَا
تُحِبُّ وَتَرْضٰی اَنْ یُصَلّٰی عَلَیْهِ وَصَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ کَمَا یَنْبَغِی الصَّلٰوةُ عَلَیْهِ امام شافعی را
بعد از فوت شدن بزرکی در خواب دید احوال آن عالم پرسید فرمود آمرزش از الٰهی فرمود
کفت بچه سبب کفت از مداومت بهمه کلمه صلوات مذکور چنانچه در منتخب حسن التوسل مذکور است
١٤٣ هر صبح و شام چند بار این صلوة بر خود لازم کیرد صیغه ششم اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ
وَنَبِیِّکَ وَرَسُوْلِکَ النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ وَعَلٰی آلِهٖ وَسَلِّمْ تَسْلِیْمًا این نیز از اصحاب ما نور است
هر که بعد از نماز عصر روز جمعه هشتاد بار بخواند و فوت نکند کناهان هشتاد ساله
از دفتر او محو شود بلکه کناهان او عفو فرمایند اکر صد بار در شب جمعه یا روز او دایم
کیرد اکر بدبخت بود نیز به برکت این درود در دفتر نیکان داخل سازند صیغه هفتم بسم
١٤٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ کُلِّ دَاءٍ وَدَوَاءٍ وَبَارِکْ وَسَلِّمْ برای دفع هر دردی و
مرضی سه بار اول و آخر بخواند در میان فاتحه بعد بسم الله و بار سه بار سورهٔ اخلاص
بخواند و ثواب آن بحضرت مخدوم بخشیده بآن صاحب تشویش بدمد حق تعالی شفاء
کامل بخشد و قراءت فاتحه مختار است خواه هفت بار خواه پنج بار خواه سه بار یا یکبار اما
اکر بیشتر بود اولیتر است اکر صد بار شبانه روز ورد کیرد از هر منهجی که مخالف شرع باشد

وان

١٤٥ و از هر جهت باطنی که بدعت و کمراهی است نکاه دارد صیغه هشتم اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ بِعِطْرِ
الرُّوْحِ وَآلِهِ الطَّیِّبِیْنَ الطَّاهِرِیْنَ صَلٰوةً تُعَطِّرُنَا بِهَا وَبَارِکْ وَسَلِّمْ اکر این
صلوة را در وقت رسیدن خوشبوی کل و یا مشک و عنبر و غیره بخواند حق تعالی ملکی را از
١٤٦ پیدا کند که در تسبیح مشغول شود و آزاد رنامه اعمال آنکس نویسند صیغه نهم اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰی رُوْحِ مُحَمَّدٍ فِی الْاَرْوَاحِ وَصَلِّ عَلٰی جَسَدِهٖ فِی الْاَجْسَادِ وَصَلِّ عَلٰی قَبْرِهٖ
فِی الْقُبُوْرِ چنانچه در منتخب حسن التوسل مذکور است که این صیغه از آنجمله است که چون
کسی بر خواندن این همیشکی کند لقاء شریف حضرت سرور عالم صلی الله علیه و سلم روزی
١٤٧ کردد صیغه دهم اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِهٖ وَبَارِکْ وَسَلِّمْ اکر کسی بعد از نماز پیشین
صد بار بخواند حق تعالی بر آنکس سه کار کند یکی آنکه هرکز قرض دار نشود دویم آنکه اکر شده
باشد وام او از کنج خانه غیب بردارد سیوم آنکه بر هیچ نوعی حساب و بر هیچ تقصیری
١٤٨ عذاب باوی روز قیامت نشود انشاء الله تعالی صیغه یازدهم اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ
النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ وَآلِهٖ وَسَلِّمْ اکر کسی روز جمعه هزار بار این صلوات بخواند آنکس حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه و سلم را در خواب بیند یا منزل خود در بهشت بیند اما اکر در یکی جمعه بدین
دولت مشرف نشود تا پنج یا هفت جمعه بدین ورد ملازمت کند که از بزرکان نعمتی یکی محفوظ
کردد و انصاف آنست که برای اینچنین دولت عظمی شمار جمعها در خاطر نه نهد تا آنکه دولت
مذکور بدست نرسد دست از طلب ندارد و از هر شدم منقول است که بهر اینچنین نعمت اکر
١٤٩ هر روز ورد فرمایند عین عنایت است صیغه دوازدهم اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ فِیْ اَوَّلِ
کَلَامِنَا وَاَوْسَطِهٖ وَآخِرِهٖ اکر در وقت نشستن و برخاستن از مجلس این صلوة سه بار
بخواند اولیتری بسیار است و اکر یکبار بخواند هم رخصت است آنچه در آن مجلس از لایعنی و لغو
١٥٠ آمده باشد از آن به برکت این درود آمرزیده شود صیغه سیزدهم صَلَّی اللّٰهُ سُبْحَانَهٗ وَتَحِیَّتُهٗ
عَلٰی مُحَمَّدٍ عَبْدِهٖ وَرَسُوْلِهِ النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ وَآلِهٖ وَبَارِکْ وَسَلِّمْ کَمَا هُوَ اَهْلُهٗ اکر بعد هر نماز
فریضه هفت بار ورد نماید هیچ دشمن بر وظفر نیابد چنانچه شیطان و نفس و جن و انس و حاکم
و کژدم و غیرهم و هر عملی که در اول آن پیش از شروع آن عمل این درود سه نوبت
١٥١ بخواند حضرت حق جل و علی از آن قبول فرماید و رد نکند صیغه چهاردهم اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰی سَیِّدِ الْعَالَمِیْنَ حَبِیْبِکَ مُحَمَّدٍ وَآلِهٖ صَلٰوةً اَنْتَ لَهَا اَهْلٌ وَبَارِکْ وَسَلِّمْ کَذٰلِکَ
اکر صبح و شام هفت نوبت ورد بخود لازم دارد او لاد او را حق تعالی با عزت و لاید
١٥٢ نماید و کالکرمه و صدق وعده صیغه پانزدهم رَبِّ صَلِّ عَلٰی نَبِیِّیْ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الْنُّجَبَا

وَافْيِضْ بِأَبْحَاثِهِ خَوْ... بُحُورَهُ، وَصَلِّ عَلَيْهِ كَمَا أَنْتَ أَهْلُهَا وَشَرِّفْ وَكَرِّمْ دَائِمًا
اگر كسي بعد هر نماز سه بار اين كلمه بخواند در قبر جواب منكر و نكير بر و آسان شود
و عاجز نگردد و ديگر فوايد نيز بسيار دارد اما مختصر نوشته شد والله اعلم با
الصواب واليه المرجع والمآب تمّت

تمام شد مختصر رساله مخدوم عمر يوبره رحمه الله تعالى

بسم الله الرحمن الرحيم

در بيان صلوة متنوعه بدانكه احصاء انواع صلوات كه علما و مشايخ
بحضرت پيغمبر عليه السلام فرستادند از طوق بشر خارج است چه از حضرت
شيخ سعد الملة حموي قدس سره چهار هزار و بروايتي دوازده هزار
نوع صلوات نقل كرده اند و در اوراد و اذكار و كتب و رسايل ايشان بعضي
از آنها مثبت است و مشايخ مغرب را صلوات متنوعه بسيار است و هر عزيزي
از صلوات نوعي كه مناسب رابطه او با حضرت پيغامبر عليه السلام بوده ملهم
شده و بخواص و منافعي كه از آن دريافته اشارتي فرموده و در اين اوراق
تحرير چهل صلوات كه از اخبار و آثار آمده و از اكابر بنقل صحيح مروي گشته
با خواص فوايد و خواص آن اتفاق افتاد والله الموفق و ولي الرشاد صلوة
اول قاضي عياض رحمه الله در شفا بروايت ابي هريره رضي الله عنه نقل كرده
كه حضرت صلى الله عليه وسلم فرمود كه هر كه خواهد كه بپيمايد بر وي سبحانه تمام
يعني مزد دهند او را مزد كامل و بهره‌مند گردد از مثوبات بقسطاس وافر و سهمي
١٥٣ شامل چون صلاة فرستد برين وجه گويد اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ
أَزْوَاجِهِ أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَذُرِّيَّتِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ و امام ابو داود باسناد خود همين حديث ايراد فرموده و دارمي نيز
در حديث صحيح خود آورده و در روايت او بجاي على ابراهيم على آل ابراهيم است
دوم انس بن مالك رضي الله عنه فرمود كه من در پيش حضرت صلى الله عليه وسلم
ايستاده بودم كه ميگفت هر كه درود دهد بر من روز آدينه هشتاد بار حق
سبحانه و تعالى گناهان هشتاد ساله او را بيامرزد گفتم چگونه يا رسول الله
١٥٤ صلوة دهد فرمود كه گويد اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ النَّبِيِّ
الْأُمِّيِّ و آنرا ديگر در شمار گيرد سيوم در شفاء از زيد بن الحباب رضي الله

تعالى

١٥٥ تعالى عنه روايت كرده است از رسول صلى الله عليه وسلم كه هر كه گويد اللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَنْزِلْهُ الْمَنْزِلَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ واجب شود شفاعت
من او را چهارم در حصن حصين از موطا و از معجم اوسط طبراني نقل كرده و در
مسند امام احمد رحمة الله عليه بروايت نافع بن ثابت الانصاري رضي الله عنه آمده كه
١٥٦ سيد صلى الله عليه وسلم فرمود هر كه صلوات بر من فرستد آنكه گويد اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَأَنْزِلْهُ الْمَقْعَدَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ واجب گردد او را شفاعت پنجم در
رياض احاديث از ابي سعيد خدري رضي الله عنه نقل كرده و در موطا از ابي وهب
باسناد وي آورده كه پيغامبر صلى الله عليه وسلم فرمود كه هر مردي كه مال ندارد تا صدقه
دهد يعني فقيري كه از وي ثواب صدقه دهند كان دارد بايد كه برين وجه گويد
١٥٧ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَصَلِّ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَ
الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ بدرستي كه اين درود مر وي را زكوة است يعني بگفتن اين
درود ثواب مصدقان يابد ششم در ازهار الاحاديث از انس بن مالك رضي الله
عنه روايت كرده از حضرت صلى الله عليه وسلم كه نشسته بودند يكي از صحابه رضي الله
عنه از پيش آنحضرت بگذشت فرمودند كه اعمال اين مرد را بالا ميرود يعني مصعد قبول
ميرسد هر روز از عمل آن مقدار كه هيچ يكي را از امت من آن مقدار از اعمال صعود نمي كند
گفتند يا رسول الله اين كرامت بچه چيز يافته است فرمود كه من اين معني از زبان جبرئيل
ميگويم و او برين وجه تقرير كرده و من سبب آن نه پرسيدم ديگر روز كه جبرئيل عليه السلام
نازل شده آنحضرت از وي سؤال كرده كه موجب فضيلت آن مرد از صحابه من چيست
١٥٨ جبرئيل گفت سبب فضل و كرامت وي آنست كه او هر روز ده بار ميگويد اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ كَمَا أَمَرْتَنَا أَنْ نُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ النَّبِيِّ كَمَا يَنْبَغِي أَنْ يُصَلَّى عَلَيْهِ
وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ بِعَدَدِ مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ بِعَدَدِ مَنْ لَمْ يُصَلِّ
عَلَيْهِ و در غير ازهار يك كلمه ديگر نقل كرده وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى
أَنْ يُصَلَّى عَلَيْهِ جامع اين اوراق گويد وقتي بضرورت از وطن مألوف جدائي نموده
ببعضي از اهل و عيال بطرفي متوجه بودم و از ياران و مددكاران كسي همراه نبود
ناگاه جمعي كثير پيش آمده اند و بر صفحات احوال ايشان از خوف و اضطراب ظاهر بود از
استفسار احوال گفتند كه درين راه طايفه قطاع طريق طرق محكم و مسلح هستند
و ما با وجود كثرت بهزار كلفت از ايشان گذشتيم تو با اين تنهائي و بي نوائي چگونه از دست

توض و آنرا ایشان رهائی یابی طریقه العور لحمد ؟ نموده باز کود چون بات
کشتن مصلحت وقت بنود هلجا توقف نموده و حیرت عظیم دست داده در اثناء این حال
خواب غلبه کرده دیدم که آینده میگوید این صلوات را بخوان و بسلامت بر و بین همچنین
پنج کلمه صلواتی مذکور شده باندک تصرف و تقدیم و تاخیر آمده فرموده و من هرگز این
کلمات را در کتاب ندیده بودم و از کسی نشنیده بودم از غایت فرح بیدار شدم و کلمات
خمس بر زبان من جاری بود و میخواندم و دوستانی که با من بودند در قراءت آن اتفاق
نمودند اندک فرصت بکرده در زندان رسیدیم و بکذشتیم و ایشان را دیدیم و سخن ایشان
می شنیدیم و ایشان البته ما را ندیدند و از گذشتن ما خبری نیافتند و ببرکت این صلوات
از چنان مهلکه که بیم قتل و جرح و خوف غارت و اسیر بود نجات یافته بمقصد رسیدیم و از ان
هنگام جمع و شام برای من واجبست میروید ان الصلوة علی النبی تنجی عن الاهوال والافزاع
از آفات دوران و مخافات زمان نام او حصن حصین و ذکر او دار الامانست هفتم
در روضة الاحباب آورده که دستور بود که میان آن سرور صلی الله علیه وسلم و ابی بکر
رضی الله عنه کسی نشستی روزی مردی از در مسجد درآمد حضرت رسول صلی الله علیه و
سلم او را میان خود و صدیق رضی الله عنه بنشاند صحابه متعجب شدند و چون آن مرد از
١٥٩ مجلس بیرون رفت آن حضرت فرمود که این مرد بر من صلوات فرستد بدین وجه اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضٰی اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ كَمَا اَمَرْتَنَا اَنْ نُصَلِّيَ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ كَمَا هُوَ اَهْلُهٗ هشتم در ازهار فرموده که منقولست از حضرت پیغامبر
١٦٠ صلی الله علیه وسلم که هر روزی بر من صلوة فرستد بدین نوع اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی رُوْحِ مُحَمَّدٍ فِي
الْاَرْوَاحِ وَصَلِّ عَلٰی جَسَدِ مُحَمَّدٍ فِي الْاَجْسَادِ وَصَلِّ عَلٰی قَبْرِ مُحَمَّدٍ فِي الْقُبُوْرِ
او را شفاعت کنم تند چو برد کار خود و مراد در خواب بیند و از حوض من آب خورد
و هر که از حوض من آب خورد حسد او بر آتش دوزخ حرام گردد و از بعضی اکابر نقل
کرده اند که چون پنجشنبه و یا آدینه این کلمات را با صلواتی که از روضة الاحباب نقل
کرده شده هفتاد بار بگوید آنحضرت را صلی الله تعالی علیه و آله وسلم در واقعه بیند
و بتجربه رسیده ست نهم در حصن حصین از ابی علی موصلی رحمه الله تعالی نقل کرده
و او باسناد خود روایت فرموده از پیغامبر صلی الله تعالی علیه و آله وسلم که چون کسی خواهد
١٦١ که ملاء او بسیار گردد و روز بروز و نافزون شود باید که چنین و چه صلوات فرستد اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ وَصَلِّ عَلَی الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيْنَ

والمسلمات

وَالْمُسْلِمَاتِ دهم در شواهد النبوة از ابو دجانه رضی الله تعالی عنه نقل میکنند که
شنودم از رسول صلی الله تعالی علیه وسلم هر که شب بخوابگاه خود آید و سوره ؟ ملک
١٦٢ بخواند بعد از آن چهار بار بخواند اَللّٰهُمَّ رَبَّ الْحِلِّ وَالْحَرَامِ وَرَبَّ الْبَلَدِ الْحَرَامِ
وَرَبَّ الشَّهْرِ الْحَرَامِ بِكُلِّ آيَةٍ اَنْزَلْتَهَا فِيْ شَهْرِ رَمَضَانَ بَلِّغْ رُوْحَ مُحَمَّدٍ مِنِّيْ
تَحِيَّةً وَسَلَامًا حق سبحانه و تعالی بر انگیزد دو فرشته تا از حضرت علیه الصلوة و
السلام روند و بروی عرض نمایند و حضرت صلی الله تعالی علیه و آله وسلم گوید علی فلان
بن فلان من السلام و رحمة الله و برکاته یازدهم در ریاض الاحادیث آورده که سعد علیه
الله تعالی علیه و آله وسلم فرموده که در بهشت درختی ست که از آن محبوبتر کونین میوه آن
خوردترست از انار و بزرگترست از سیب و آب آن میوه سفیدتر از شیر و شیرین تر
١٦٣ از عسل و نرمتر از مسکه نخورد از میوه آن مگر کسی که همرو مداومت کند بر گفتن اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَعَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ دوازدهم در ازهار
از ابن عمر رضی الله تعالی عنهما روایت کرده که جمعی از بادیه نشینان مردی را با شتری به
محکمه نبوت علیه السلام حاضر ساختند بروی دعوی کردند که این مرد این اشتر را دزدیده
و بعد از انکار وی گواهان گذرانیدند و حضرت رسالت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم
بقطع ید وی حکم فرمود در وقتی که او را میبردند تا به سیاست رسانیده شود زیر
لب چیزی میخواند شتری که مدعای ایشان بود فریاد برکشید بزبان فصیح گفت یا رسول
الله این مرد از دزدیدن من مبراست بلکه بر وی تهمت کرده اند و گواهان بدروغ
گواهی دادند مرا علان کسی دزدیده ست و ایشان بیچاره را متهم ساختند حضرت فرمود
علیه السلام تا آن قوم را باز کرد ایند و سارقی را که مشتر نام او بوده حاضر کردند
او بطوع و رغبت بدزدی اقرار کرده حضرت با جرای حد بر وحکم فرمود درویش
متهم را طلبیده پرسید که در وقت رفتن از نزد من چه میگفتی که ملائکه را دیدم که حلقات
مدینه از ایشان پرشده بود و نزدیک بود که دیوارها بشکافند و بدان رسند که فو
میان من و ایشان حایل شدی گفت یا رسول الله بر تو صلوة میفرستادم بدین وجه که
١٦٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَی النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ حَتّٰی لَا يَبْقٰی مِنْ صَلَوَاتِكَ شَيْءٌ وَبَارِكْ عَلَی النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ
حَتّٰی لَا يَبْقٰی مِنْ بَرَكَاتِكَ شَيْءٌ وَارْحَمِ النَّبِيَّ مُحَمَّدًا حَتّٰی لَا يَبْقٰی مِنْ رَحْمَتِكَ
شَيْءٌ حضرت علیه السلام فرمود تو فردا بر پل صراط بگذری روی تو درخشنده و بلند
از ماه شب چهاردهم و در روضة العلماء همین نقل کرده و کلمهٔ دیگر الحاق کرده

وَسَلِّمْ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ سب ؟ يز د هم در شفاء مذكورست
كه پرسيد حضرت علي رضي الله تعالى عنه صلوات و مناي ايه ان الله و ملائكته تا آخر
١٦٥ بخو اندي پس كفتي لَبَّيْكَ اَللّٰهُمَّ وَ سَعْدَيْكَ صَلَوَاتُ اللهِ الْبَرِّ الرَّحِيْمِ وَ الْمَلٰئِكَةِ
الْمُقَرَّبِيْنَ وَ النَّبِيِّيْنَ وَ الصِّدِّيْقِيْنَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِيْنَ وَمَا سَبَّحَ لَكَ مِنْ شَيْءٍ يَا رَبَّ
الْعَالَمِيْنَ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ خَاتَمِ النَّبِيِّيْنَ وَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ اِمَامِ الْمُتَّقِيْنَ
وَ رَسُوْلِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ الشَّاهِدِ الْبَشِيْرِ الدَّاعِيْ اِلَيْكَ بِاِذْنِكَ السِّرَاجِ
الْمُنِيْرِ وَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وايمه اهل بيت رضوان الله عليهم اجمعين برين صلوة مواظبت
نموده اند و فرموده كه فوائد اين درود در دنيا و مثوبات آن در آخرت از حد حصر
بيرون و از حيز شمار افزونست چهارم دهم در رياض المذكورين از مرتضى علي
رضي الله تعالى عنه روايتست كه هر كه هر روز سه بار و روز آدينه صد بار بكويد
١٦٦ صَلَوَاتُ اللهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَ اَنْبِيَائِهِ وَ رُسُلِهِ وَ جَمِيْعِ خَلْقِهِ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِهِ اَجْمَعِيْنَ وَ عَلَيْهِ
وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَكَاتُهُ بدرستي كه درود داده باشد بر پيغامبر عليه
السلام بدرود همه خلايق و روز قيامت در زمره خواص آنحضرت مبعوث كردد و حضرت
رسالت صلي الله عليه و سلم دست وي كرفته در بهشت در آيد و او را با خود دارد يازدهم
١٦٧ ابن عباس رضي الله تعالى عنهما فرموده است كه هر كه بكويد جَزَى اللهُ عَنَّا مُحَمَّدًا
مَا هُوَ اَهْلُهُ بنويسد هفتاد فرشته را تا هزار روز كاتب را در رنج اندازد يعني از كتابت ملائكه هفتاد
هزار روز كتابت كنند ثواب اين كلمات و در رنج افتند بجهة بسياري كتابت آن شانزدهم
١٦٨ در اخبار آورده كه هر روز سه بار بكويد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِهٖ وَ سَلِّمْ
وَ اجْزِهِ عَنَّا خَيْرَ الْجَزَاءِ حق تعالى بخشد كناهان او را هر چند بسيار باشد و حضرت رسول الله صلى الله
تعالى عليه و آله و سلم روز حشر بخود او را عذر خواهي كند و از حق تعالى رفعت درجه
او را خواهد هفدهم طاؤس رحمه الله از ابن عباس رضي الله تعالى عنهما نقل كرده كه
١٦٩ او بدين صلوات فرستاده اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ تَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ الْكُبْرٰى وَ ارْفَعْ
دَرَجَتَهُ الْعُلْيَا وَ اٰتِهٖ سُؤْلَهُ فِي الْاٰخِرَةِ وَ الْاُوْلٰى كَمَا اٰتَيْتَ اِبْرَاهِيْمَ وَ مُوْسٰى
و ميكفت هر كه بدين نوع صلوات فرستد حضرت پيغامبر صلى الله عليه و سلم او را شفاعت
كند و مر او را و والدين و اقربا و احباب او را رتبه شفاعت ارزاني دارد هژدهم
در روضة العلماء از ابن مسعود رضي الله عنه روايت كرده كه او فرموده كه چون بر رسول
عليه الصلوة و السلام خواهيد كه درود فرستيد نكو سازيد درود خود را كه بر آن حضرت

١٧٠ عرض ميكنند كفتند ما ؟ م كفت بكوئيد اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ
وَ بَرَكَاتِكَ وَ رَحْمَتَكَ وَ ر.. ؟ وَ مَحَبَّتَكَ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ ؟ مُحَمَّدٍ
عَبْدِكَ وَ رَسُوْلِكَ وَ نَبِيِّكَ اِمَامِ الْخَيْرِ وَ قَائِدِ ؟ رَحْمَةِ اَللّٰهُمَّ ابْعَثْهُ
مَقَامًا مَحْمُوْدًا يَغْبِطُهُ بِهٖ الْاَوَّلُوْنَ وَ الْاٰخِرُوْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ عَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ عَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ وَ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ عَلٰى اٰلِ
مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَ عَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ بركت اين درود
درود هنده را از مقربان حضرت رسالت صلى الله تعالى عليه و آله و سلم سازند
و او را چندان ثواب دهند كه اگر تمام جن و انس خواهند كه شمار آن كنند نتوانند و
چون ملائكه اين درود را بعرض پيغمبر صلوات الله تعالى و سلامه عليه رسانند فرستنده
سلام كويد و وي را از خداي تعالى خواهد نوزدهم در شفا از امام حسن بصري
رحمه الله نقل فرموده كه هر كس خواهد تا شربت شريف از حوض مصطفى صلى الله تعالى
١٧١ عليه و آله و سلم بكاس اوفى بنوشد بايد كه بدين نوع صلوة فرستد اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَّ عَلٰى اٰلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَوْلَادِهٖ وَ اَزْوَاجِهٖ وَ ذُرِّيَّاتِهٖ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ وَ
اَصْهَارِهٖ وَ اَنْصَارِهٖ وَ اَشْيَاعِهٖ وَ مُحِبِّيْهِ وَ اُمَّتِهٖ وَ عَلَيْنَا اَجْمَعِيْنَ بيستم
در شفاء السقام از ابي الحسن يحيى المطلبي رحمه الله روايت كرده و از سنان
اصفهاني رحمه الله روايت كرده كه وي كفت حضرت رسول صلى الله تعالى عليه و آله و سلم
را در واقعه ديدم كفتم يا رسول الله محمد بن ادريس الشافعي ابن عم تست هيچ سودي
به وي رسانيده كفت آري از خداي تعالى درخواست كردم تا او را حساب نكنند كفتم
سبب آن عنايت چه بود فرمود كه او بر من درودي فرستاد كه هيچ كس مثل آن نفرستاده
كفتم يا رسول الله آن چه درودست فرمود اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كُلَّمَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُوْنَ
وَ كُلَّمَا غَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُوْنَ و موافق همين نقلست آنكه ابراهيم بن
اسماعيل مزني رحمه الله كفته كه امام شافعي را رحمة الله عليه در واقعه ديدم
١٧٢ كفتم خداي تعالى با تو چه كرد فرمود مرا بيامرزيد و امر كرد تا مرا بتعظيم و احترام تمام
به بهشت بردند چنانچه دامادرا بحجله برند و بر من نثارها كردند به بركت صلواتي
كه در كتاب الرسالة آورده بودم و بدان نوع درود ميفرستادم پرسيدم كه آن
كدام است كفت همين صلواتي كه مذكور شد بر خواند بيست و يكم هم در شفاء
السقام از ابن قيس نقل كرده اند كه شيخ امام ابي موسى المجاهد المصري رحمه الله

وَ اِمَامِ الْغُرِّ

كه بعد

الدين عبد بيت وهشتم از شيخ مرشد

مشايخ قدس اد نتسبان دودمان بزركولر

الصالحين بوده اند مدي اعلي الله درجته در جبل

ميكفتند و از جمله اوليا سحر هو ذلي كه او را مقري كو عالي

سته و چيزي مي خواندنا كاه

شيخ در بچه نغمه را فتح فرموده اند و كفتند اي مؤذن بيا مؤذن بطي هوا از در بچه بغرفه

در آمده و شيخ فرموده اند كه حالا ارواح اقدس حضرت سيد الانبياء والمرسلين سلطان

الله في الارضين صلوات الله وتحياته وسلامه عليه حاضر بودند و يازده كلمه در صلوة

انشا و فرمودند باملا و انشاء آن حضرت كتابت كرده ميخواهم كه در بين سحر ازا

بلند بخواني تا بركت آن با وقات و احوال سحر خيزان زنده دل دارد مؤذن ياد

كرفته بيالا ميد نه بر آمد و با آواز خوش و لحن دلكش آغاز خواندن كرد و در

سماع آن خروش و فغان از جند زاويه و كاشانه برخاسته چون ذكر تو در

180 ميان آيد از هر طرفي فغان برآيد و آن كلمات اينست اللهم صل علي محمد في

عرصات القيامة اللهم صل علي محمد حين تقوم الساعة الطامة اللهم صل علي

محمد صلوة مخلصة عن الملامة اللهم صل علي محمد صلوة مبلغة الي السلامة

اللهم صل علي محمد فايضة علي اهل الكرامة اللهم صل علي محمد في كل حين و

اوان اللهم صل علي محمد في كل زمان و مكان اللهم صل علي محمد كل لسان

و جنان اللهم صل علي محمد عند ظهور كل حكمة و بيان اللهم صل علي محمد

صاحب الكتاب العزيز و حامل الفرقان المجيد اللهم صل علي محمد صلاة معجبة

بين سر كن و كان وصل علي جميع اخوانه من النبيين و الصديقين والشهداء

و الصالحين اهل القبلة و الايمان و الكتاب و الميزان يا حنان يا منان

واغفر لامة نبيك و حبيبك محمد عليه الصلوة و السلام و اسكنهم اعلي

الجنان و احسن اليهم يا ولي الاحسان و ادخلهم برحمتك في الرضاء و

الرضوان و الرحمة و الغفران و اعذهم من الشيطان و النيران برحمتك

يا ارحم الراحمين خواندن اين صلاة بوقت عرض حاجات موجب اجابت دعوات

سبب و هنكام مخافات سبب نجات از آفات و بسي كابر تجربه كرده اند و فوايد

آن مشاهده فرموده اند بيست و نهم حضرت استاذي و مخدومي سلطان المفسرين

برهان المذكورين قدوة ؟ والتقوى والدين ؟ وزين الدين

الله تعالي روحه ميفرمودند كه حضرت شيخ ؟ شبي در

كه مذكور شده سيد عالم را صلوات الله وسلامه اند و آن حضرت

شش كلمه صلاة برايشان املا فرموده و ايشان مي مقري نوماني طلبيده

الناس ياد كرفتن و خواندن آن كنند ناكاه مقري آغاز كرد و همان صلوة را بنغمه

دل آويز و لحن او سوزناك بخواندند حضرت شيخ را حيرتي عظيم دست داد مؤذن في

الحال بخدمت حضرت شيخ حاضر شده و فرموده كه متحير و متعجب مباشيد كه در آن زمان

كه آنحضرت صلي الله عليه وسلم اين صلاة را بشما املا فرموده اند من شنودم و ياد كرفتم

181 و آن اينست اللهم صل علي محمد صلوة مقرونة بذكره اللهم صل علي محمد صلاة جامعة

بين وجهه و سروره اللهم صل علي محمد صلاة محيطة بطوره و صوره اللهم صل علي

محمد صلاة منورة لقلوب اصحاب صدوره اللهم صل علي محمد صلاة شارحة لمفتوحه

في مسطوره و صل علي جميع اخوانه من الانبياء و الاولياء بعدد عبوره و مروره من

الماء و ظهوره و النور و ظهوره و الحق و ظهوره خواص اين صلوات و فوايد آن بسيار

خصوصا در جلب قلوب و جذب منافع و از ديار قبول در دلها و بوقت رويت سلاطين و

امرا و ملاقات عظما و وزرا و ديدن اهل اختيار و ارباب اقتدار بتجربه محقق شده

ببي آم مروي ست از شيخ حاجي سكرت رحمه الله كه از خلفاء حضرت شيخ ركن الدين علاء

الدولة سمناني قدس سره بوده كه حضرت پيغامبر را عليه الصلوة والسلام در خواب ديدم

182 كفتم يا رسول الله چكونه صلوة فرستم بشما فرمودند كه بكو اللهم صل علي محمد بعدد كل ذكره

الف الف مرة تا همه درود جز من صلوة فرستاده باشي و بكلم شيخ محقق زين الدين علي

كلال قدس سره فرموده كه هر كه خواهد كه بصلوات همه خلايق از مبدا و حال تا انجام كار

183 بحضرت سيد مختار صلي الله تعالي عليه وآله وسلم درود فرستد بدين نوع كويد اللهم

صل علي سيدنا محمد و آله و سلم في الاولين و صل علي سيدنا محمد و آله و سلم في الاخرين

و صل علي سيدنا محمد و آله و سلم في الملاء الاعلي الي يوم الدين سي و دوم

شيخ الاسلام ابو العباس بوني روح الله روحه فرموده كه هر كه در سحر سي سه نوبت

و در شبي سه نوبت اين صلاة بخواند همچنان باشد كه در تمام ساعات آن شبانروز صلاة

184 فرستاده باشد اللهم صل علي محمد في اول كلامنا اللهم صل علي محمد في اوسط كلامنا

اللهم صل علي محمد في آخر كلامنا و شيخ عالم عامل سعد الدين فرغاني قدس سره

و حضرت خضر علیه
ا ده اند اللهم صل علی محمد
وآله و ما علمت اللهم صل علی
محمد وآله وسلم ج مستطور ست ونزد عرفا خواص

ومنافع آن نا محصور ست وچهارم حافظ ابو حسین علی بن محمود الشاذی رحمه الله
فرمودند که بخدمت شیخ المشایخ ابی عبد الله الحسین الخواقی رسیدم واز ایشان التماس
نمودم که مرا نوع صلواتی تلقین فرمائی که به صورت و معنی فایده یابم ودر دنیا و
عقبی بمیامن آن مستظهر باشم گفتند که قرآن حفظ داری گفتم آری گفتند که هر گاه
۱۸۵ که وظیفه خود تمام کنی بدین صلوة اختتام نما اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ
وَسَلِّمْ بِعَدَدِ مَا فِی جَمِیعِ الْقُرْآنِ حَرْفًا حَرْفًا وَبِعَدَدِ کُلِّ حَرْفٍ اَلْفًا اَلْفًا سی
وپنجم آورده اند که کسی نزد سلطان محمود غازی سبکتکین انار الله برهانه آمد و گفت
مدتی بود که حضرت پیغامبر را میخواستم که در خواب بینم وغمی که در دل دارم بآن دل
دار غمکسار بگویم همه شب دیده بخواب نکشادم در خواب بودم که در خواب بدان
دولت بیدار رسیدیم قضا را سعادت مساعد بود شب دوشین بدولت رسیدیم
ورخسار صبح انفزای جهان آرایش کالقمر لیلة البدر وکالروح لیلة القدر دیدم
وچون آنحضرت مرا منبسط یافتم قدم بر بساط انبساط نهادم وگفتم یا رسول الله
هزار درم قرض دارم وبرادای آن قادر نیستم ومیترسم که اجل در رسد و ودیعت
روح بازسپارم و وبال آن بگردن من بماند حضرت پیغامبر علیه السلام فرمودند
که نزد محمود سبکتکین رو واین مبلغ ازو بستان گفتم یا سید البشر شاید که از من
نکند ونستانم بطلبد گفت بدان نشان که در اول شب چون تکیه میکنی سی هزار بار
صلوة میدهی وبآخر شب چون بیدار می شوی سی هزار نوبت دیگر صلوة میفرستی
وام مرا ادا کن چون پیغام سید انام علیه السلام بسلطان رسید سلطان بگریه در آمد
واورا تصدیق کرده وامش ادا کرد وهزار درم دیگرش عطا فرموده ارکان
دولت متعجب شده گفتند ای سلطان اینمرد را در سخن محال که گفته تصدیق کردی
محال انکه ما در اول شب وآخر شب با تو ایم وهیچ نمی بینیم که بصلوة اشتغال داری
واگر کسی بفرستادن درود مشغول گردد وجد وجهد کند زیاده از آن درحیز
تصور نیاید ودر تمام اوقات وساعات شبانروز شصت هزار صلوات نمی توان

گفت

درود شریف کا
نفیس ترین مجموعہ
ذریعۃ الوصول
الیٰ
جناب الرسول ﷺ
حضرت مولانا محمد یوسف لدھیانوی شہید
مکتبہ لدھیانوی
MAKTABA LUDHIANVI KARACHI
1995
مکتبہ لدھیانوی
۱۸، سلام کتب مارکیٹ بنوری ٹاؤن کراچی فون
Ph: 2780337 Cell:0300-2529010 0333-3461141-40
designed by Luminar Graphics Tel: 021-2727728